ҺУНГАЛТАДА БУЛТА ХАБААДАЯ!

...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! | 43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 139 (11125) | 1966 оной июниин 12, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

АРАДТАА АЛБА ХЭХЭ— ПАРТИИН НАНГИН ЗОРИЛГО

Һунгагшад Л. И. БРЕЖНЕВТЭЙ уулзаба

...осква хотын Бауманска һунгуу...н округой зургаа мянган һун...шад СССР-эй Верховно Соведэй ...зай Соведэй депутадта канди... КПСС-эй ЦК-гай Генеральна ...ретарь Леонид Ильич Брежнев... уулзахын тула июниин 10-да ...мльдэхи Съездүүдэй ордон со...лараа.

...углаанай президиумдэ нүхэд ... Кириленко, А. Н. Косыгин ...Я. Пельше, Н. В. Подгорный ...С. Полянский, М. А. Суслов, ...В. Гришин, Д. Ф. Устинов, И. В. ...итонов, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. ...омарев, Москвагай, нийслэлэй ...манска районой партийна, сове...дэй, ниитын эмхинүүдэй түлөө...шэд ерэжэ һууба.

...углаае КПСС-эй Бауманска рай...ой нэгэдэхи секретарь **П. А. Во...ина** нээгээ.

...даа тээнь этигэмжэтэ нюур— СССР-эй Химическэ промышленностиин министерствын ахалагша инженер **С. С. Валуев**, Социалис Ажалай Герой, Краснохолмско камвольно комбинадай ткачиха **Т. М. Пашлова**, ВАСХНИЛ-ай президент **П. П. Лобанов**, РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша, Моссоведэй депутат **З. Н. Бойченко**, Хүнгэн промышленностиин технологическа институдай студент **Вячеслав Лопатин** гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Бауманска округой һунгагшад Леонид Ильич Брежневтэ дуугаа үгэхэ гээд этигэжэ байһанаа эдэнэр элирхэйлэн мэдүүлбэ. Округой һунгагшад июниин 12-то, бусад бүхы совет хүнүүдтэл адляар, КПСС-эй политикын түлөө дуугаа үгэхэнь лабтай.

Сугларагшадай зүрһөө халуунаар угтагдаһан **Л. И. Брежнев** үгэ хэлэбэ.

* *

...анай нийслэл хотын Бауман... Кировскэ районуудай ажал... СССР-эй Верховно Соведэй де...адта өөһэдынгөө кандидат бол... дэбжүүлжэ, намайе ехэ золдо...өөгөө. Тиигэһэнэйтнай түлөө ... зүрхэнэй халуун баясха... хүргэхыемни зүбшөөгыт. Та... округой һунгагшад гурбадахяа ...иа этигэл найдабари үзүүлбэ ... онсо баяр баясхалангайгаар ...эглэхые хүсэхэ байнаб. Намда ...үлэгдэһэн энэ зол хубиие түб... түрүүн ленинскэ партида, тэ...эй Центральна Комитедтэ арад ...й үзүүлһэн этигэл найдабариин ...шэ, манай партиин алба хэдэг ...ехэ хэрэгые һайшааһан ябадал ... гэжэ тоолонob.

...анай парти арад зониие гүн ...эр хүндэлдэг, тэрээндэ үнэн сэ... байхаар коммунистнуудаа ху...жүүлдэг юм. Өөрынгөө ажалаар ...тын хэрэгтэ, Эхэ орондоо ашa ... хүргэнэб гэжэ мэдэрхэһээ үлүү ...эр сэдьхэлээ ханаха юун бай... Хүндэтэ нүхэдүүд, таанадай захяае дүүргэхын, таанадай үндэр дээдэ этигэл найдабари харюулхын тула шадаха бүхы юумэеэ хэхэб гэжэ найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Дуугаа үгэхэ үдэрэй урда тээхэнэ, тайлбарилан хэлэбэл, һунгалтын урда тээхи кампаниин дүүрэнтэжэ байха үедэ, һунгагшадтаая уулзаха ушартай болобоб. Энээнтэй дашарамдуулан, һунгалтада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэри ехэ дэбжэлтэтэйгээр, совет хүнүүдэй эдэбхи үүсхэл бадаруулан үнгэрөө гэжэ тэмдэглэхые хүсэхэ байнаб.

Депутадуудта кандидадуудтай һунгагшадай уулзалгада олон миллион совет хүнүүд хабаадаа. Эдэ уулзалгануудай үедэ шэнэ депутадуудта үгтэхэ захянууд тодорхойлон найруулагдаа, ажалшадай хэрэглэмжэ ба эрилтэнүүдэй талаар Верховно Соведэй ажал ябуулгадаа бүрин хараадаа абахадань туһалхаар олохон шухала ажаглалтанууд хэгдээ, дурадхалнууд оруулагдаа.

Һунгалтын урда тээхи кампани угаа ехэ удха шанартай ябуулга, хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенциин, бүхы совет хүнүүдэй политическэ эдэбхи үүсхэлэй улам ургажа байһанай, орон доторхи хэрэгүүд, уласхоорондын байдал, ерээдүйдэ бэелүүлэгдэхэ манай түсэбүүд тушаа бидэнэй эзэн ёһоор һонирходог байһанай эли тодо гэршэ жэшээ болоно.

Мүнөөнэй һунгалтын урда тээхи кампаниин эгээн шухала, онсо талань юуб гэхэдэ, Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын хараа бодолнууд, шиидхэбэринүүд энэ кампаниин гол хараа шугам болонхой.

Манай партиин съезднүүд ороной ажабайдалда хододоо онсо шухала һуури эзэлдэг, совет хүнүүдэй анхаралые хододоо татан хандуулдаг юм. Энэньшье ойлгосотой. Юундэб гэхэдэ, партиин съезднүүд манай үг зорилгонуудые, манай дабшаха замые хэдэн жэлээр, заримдаа түүхэтэ бүхы үенүүдээр тодорхойлдог, Совет гүрэнэй дотоодын хүгжэлтын, гадаадын политикын шэглэлые хараалдаг байна.

Ороной ажабайдалдахи дүрбэн жэлэй, тайлбарилан хэлэбэл, үнэндөө Верховно Соведэй һүүлэй һунгалтаһаа хойшо үнгэрһэн үеын дүнгүүд XXIII съезд дээрэ согсологдоо. Тус съезд Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгые, ЦК-гай октябриин (1964 оной), удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые һайшаагаад, коммунис байгуулалтаа урагшань дабшуулха, совет хүнүүдэй ажабайдал саг үргэлжэ һайжаруулха, Советскэ Союзай уласхоорондын байдал бэхижүүлхэ, арадуудай эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгые хамгаалха гэһэн парти болон арадай бата дура хүсэлые элирхэйлээ.

Съездын шиидхэбэринүүд—һунгалта тушаа манай партиин хараа бодол мүн. Энэ хараа бодол арад зоной ажана баян, зол жаргалтай байхые, агуу ехэ Совет Эхэ ороной хүсэн түгэлдэр, һалбаран хүгжэжэ байхые хүсэһэн анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй. Партимнай нимэ хараа бодол баримталан, энэ һунгалта үнгэргэхэеэ байна. Заха хизааргүй үргэн ехэ Совет ороной һунгагшад нимэ хараа бодолой түлөө нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэхэ байха гэжэ этигэнэбди!

Һунгалта гээшэ улад зон коммунистнууд хоёрой хоорондын холбоо харилсаанай бата бэхиие туршаһан удхатай шалгалта, харин дуугаа үгэлгэ — арад зоной дура хүсэлөө элирхэйлгын дээдэ формо, партиин ажал ябуулгые, тэрэнэй политикые бүхы арадай сэгнэһэн ябадал болоно. Тиимэл ушарһаа, манай парти арад зондоо алба хэдэг, тэдэнэй хүсэл эрмэлзэлгые өөрынгөө политикаар бэелүүлдэг гэжэ мүнөөдэр хөөрэлдэхэ үндэһэ баримта бии байна.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха мүнөөнэй, тоогоороо долоодохи, һунгалтада коммунистнууд урдынхидаал адляар партийнабэшэ хүнүүдтэй хамта хабаадажа байна. Һунгалтын урда тээхи кампаниин үедэ коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэл тухай ходо хэлэдэг байнабди. Тиигэдэгнайшье ойлгосотой. Хэрбээ һайтар бодоод үзэбэл, энэ ойлгомжо һураггүй гүнзэгы удхатай байна.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэл гээшэ, үнэндөө парти болон арадай нэгэдэлэй политическэ бэелэлынь болоно. Үргэн олон ажалшадтай коммунистнуудай бата нэгэдэл байгуулаагүй һаа, 1917 оной октябрьда революциин илалта туйлагдажа шадагдахагүй, граждан дайнай үедэ гадаадын ту-

(Эхин. Үргэлжэлэлынь 2-дохи хуудаһанда)

ҺҮҮЛШЫН БЭЛЭДХЭЛ

Улаан-Үдын Октябрьска районой зургаадахи һунгуулиин участогайхид һунгалтаяа түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Саада захадань һунгуулиин участогай комиссиин түрүүлэгшэ П. Ф. Бардаханов, секретарь Ф. С. Степная гэгшэд.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БҮХЫ СОВЕТ АРАДАЙ ЕХЭ ҺАЙНДЭР

Мүнөөдэр—һайндэр, бүхы совет арадай ехэ һайндэр. Үнэр баян, үргэн дэлгэр агуу ехэ социалис Эхэ ороноймнай хото город, хүдөө тосхон бүхэндэ, заха хизаар, нуга нютаг бүхэндэ үглөөнэй 6 часһаа эхилжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудай түлөө һунгагшад дуугаа үгэжэ захалба.

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ анха түрүүшээр мүндэлэн гараһан хүсэн түгэлдэр Совет гүрэнэй бүрин эрхэтэ гражданин байһанаа мэдүүлэн, арадайнгаа эрхим түлөөлэгшэдтэ, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй дэбжүүлһэн кандидадуудта дуугаа үгэхэ гээшэ совет хүнүүдтэ үнэхөөрөө зол жаргалай, эрхэ сүлөөгэй, баян дэлгэр ажабайдалай һүлдэ тэмдэг болоно. Тиимэл хадань совет хүнүүд һунгалта бүхэниие политическэ болон ажалай туйлай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтадаг, ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлажа, Эхэ орондоо эрхим дээдэ бэлэг баридаг заншалтай болонхой.

Буряад оронойм най ажалшад шэн габьяатайгаар хүдэлжэ, долоон жэлэй даабаринуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэээ. Промышленностьдашье, хүдөө ажахыдашье, культурна байгуулалтадашье ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Долоон жэл соо республикын промышленна предприятинуудай үйлэдбэриин фонд хоёр дахин ехэ болоо. 50 шахуу шэнэ предприяти баригдаа. Промышленностиин гаргадаг худалдаанай продукциин хэмжээн 2,2 дахин ургаа. Элдэб зүйлэй продукци урда урдынхиһаа ехээр гаргагдадаг болоо. Парти, правительствын тон ехэ туһа хүргэһэнэй ашаар хүдөө ажахыда ехэ хубилалтын болоһонинь элитэ. Долоон жэл соо капитальна һомололгодо аяар 143,7 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Энээнэй ашаар трактор, комбайн болон бусад олон машина техникээр хүдөө ажахымнай баяжанхай. 1958 онойхидо орходоо 1965 ондо һураггүй ехэ ороо һо таряа, овощ болон хартаабха, мяха, һү, үндэгэ болон нооһон абтаа. Колхознигуудай һуудал байдал жэшээгүй һайн болоо.

Долоон жэлэй даабаринуудые бэелүүлгэдэ бага бэшэ амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө республикымнай арадай ажахын олохон һалбаринуудай бүлэг бүлэг хүдэлмэрилэгшэд орденууд болон медальнуудаар шагнагданхай. Тэрэ тоодо табан баатарнуудта Социалис Ажалай Геройн үндэр дээдэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Республикымнай үнинэй алдарта түрүү предприятинуудай нэгэн — Улаан-Үдын мяха-консервын комбинат долоон жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэнэй түлөө мэнэ һаяхана Ленинэй орденоор шагнагдаба.

Буряад оронойм най бүхы ажалшад энээгээр омогорхохо ёһоороо омогорхоно.

Нимэ ехэ омог дорюун, баяр баясхаланга үедэ мүнөөнэй һунгалта боложо байнхай. Тиимэһээ энэ һунгалта совет хүнүүдтэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ удха шанартай һайндэр болоно. Арадайнгаа ажахын али бүхы һалбаринуудые эрид түргэнөөр, хүсэн түгэлдэрөөр хүгжөөхэ зорилготой шэнэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIII съездын баталан абаһан Директивэнүүдэй бэелүүлэгдэжэ эхилһэн үедэ СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта боложо байна. Съездын шиидхэбэринүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө совет араднай шэн габьяатайгаар тэмсэжэ байнхай. Табан жэл соо Эхэ оромнай коммунизм байгуулгын замаар урагшаа эрид ехэ алхам хэхэ байһаниинь лабтай. Советскэ Союзнай алишье талаараа улам бүри ехэ хүсэтэй, бүри баян, хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр хүгжэнхэй гүрэн болохо. Арад зонойм най ажабайдал ямаршье үеынхитэй жэшээхээр бэшээр һайжарха.

Шэнэ табан жэл соо манайшье республикын арадай ажахын һалбаринууд түргэн хүгжэхөөр хараалагдана. Жэшээлхэдэ, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 1,5 дахинһаа бага бэшээр ургаха, промышленностьда ажалай бүтээсэнь 32 процентээр дээшэлхэ, республикын үйлэдбэриин хүсэнүүд нилээд ехээр хүгжэхэ түсэбтэй. Үнгэрэгшэ табан жэлэйхитэй сасуулжа үзэбэл, энэ табан жэл соо хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгын дунда зэргээр нэгэ жэлэйнь хэмжээн 32 процентээр ургахаар түсэблэгдэнэ. Газар тарялангайшье, мал ажалайшье продукци һураггүй ехээр ургаха болоно.

Республикынгаа арадай ажахын али бүхы һалбаринуудые эрид түргэн хүгжөөхэ талаар шэнэ табан жэлдэ тон ехэ зорилгонууд бэелүүлэгдэхэ зэргэтэй. Эдэ зорилгонуудай хэлбэришэгүйгөөр дүүргэгдэхэ байһандань этигэмээр. Энээниие табан жэлэй түрүүшын алхамууд үнэншэмөөр гэршэлнэ. Валовой продукци гаргаха талаар республикымнай промышленна предприятинууд таба һарынгаа түсэб 103 процент дүүргэбэ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулжа үзэхэдэ нилээд ехэ продукци гаргагдаһан болоно. Түрүүлжэ ябаһан предприятинуудые тоолохо болоо һаа ехэ олон. Улаан-Үдын Ленинэй ордентэ мяха-консервын комбинат таба һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, 1,6 миллион түхэригэй продукци түсэбһөө үлүүлэн Эхэ орондоо бэлэглэбэ. Тиихэдэ июниин түрүүшын декадын даалгабари холо үлүүлэн дүүргэгдээ.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтые республикымнай хүдөө ажахыншье хүдэлмэрилэгшэд ажалай бэлэгээр угтаба. Гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб нэрэтэй солотойгоор дүүргэгдээ. Гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн ажахынуудшье бии. Жэшээнь, Яруунын совхоз мяха, һү, үндэгэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээд, түсэбһөө үлүүлэн 2400 центнер һү Эхэ орондоо бэлэг бариба.

Республикымнай ажалшад нимэ һайхан бодото хэрэгүүдээрээ оронойнгоо дээдэ зургаанда һунгалтые угтаба.

Тиигээд мүнөөдэр арадайнгаа эрхимэй эрхим хүбүүд, басагадай түлөө дуугаа үгэхэдөө, инаг һайхан Эхэ оронойнгоо саашадаа улам түргэнөөр, улам үргэнөөр һалбаран мандахын түлөө, арадайнгаа ажабайдалай улам бүри һайжархын түлөө, Коммунис партиингаа гадаадын болон дотоодын политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын, Коммунис партияа тойрон совет арадай хэзээ хэзээнэйхиһээ нягтаар жагсахын, аха дүү олон түмэн совет арадайнгаа хани барисаанай бэхижэхын түлөө, коммунис партиингаа ленинскэ сэсэн мэргэн национальна политикын мандахын түлөө, зол жаргалай түлөө дуугаа үгэхэ байһанаа манай һунгагшад үнэн зүрхэнһөө мэдэрнэ.

Һунгалтада бултадаа эдэбхитэйгээр, эмхитэйгээр хабаадалсажа, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй дэбжүүлһэн кандидадуудай түлөө нэгэн һаналтайгаар, нэгэ хүн шэнгээр дуугаа үгэе, нүхэд хүндэтэ һунгагшад!

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

һүн—түсэбһөө гадуур

НАРҺАТА. **(Телефоноор абтаба).** Яруунын совхозой һаалиншад хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидээд, ...маг дотороо мүрысөө ...эхэһэн байгаа. Тиигэд хори гаран үдэрэй уридшалан дүүргэбэ. 9700 центнер ...түсэбэй орондо, арба ...нга гаран центнер ... гүрэндэ тушааг...

...Июнь һара дүүрэтэр ... совхозойхид хахад жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 2400 центнер һү гүрэндөө худалдаха зорилготой. Социалис мүрысөөндэ үнгэрһэн таба һарын туршада үнеэн бүриһөө мянгаад килограмм һү һааһан колхозой түрүүшүүл: Б. Дылыкова, Б. Ванчикова, Караваева, Базарова гэгшэд шалгарна.

М. ЯКОВЛЕВ.

Аймагтаа алдартай

ЗАХААМИН. **(Телефоноор абтаба).** Һаалишан Намжил Цоктоева аймаг соогоо мүрысөөндэ түрүү ябана. Тэрэ жэлэй эхинһээ хойшо 5 һарын туршада үнеэн бүриһөө 805 килограмм гэхэ гү, 16 мянга шахуу килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ түсэбые хахадһаань үлүүлэн дүүргэээ.

«Победа» колхозой энэ һаалишан 19 үнеэ даажа байдаг юм. Тэдэнээ һайнаар харууһалжа, оролдосотойгоор ажаллаһанайнгаа ашаар ехэ амжалта туйлана.

Б. ВАНЧИКОВ.

Шанда хүртэгшэдэй баяр

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай коллектив эдэ үдэрнүүдтэ ехэ баяртай, хүхюутэй. Комбинадые Ленинэй орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай радиогоор соносхогдохотой хамта комбинадай цехүүд, заводуудта митингнүүд үнгэргэгдөө. Энээнһээ урда туйлаһан амжалтаяа бэхижүүлэн арьбадхаха тухайгаа хүдэлмэришэд мэдүүлбэ.

Комбинадай коллектив шэнэ табан жэлэй таба һарын түсэбһөө гадуур 1,6 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, үйлэдбэриин хуушан талмай дээрэһээ продукци абалга 7 процентээр ехэ болоо.

Июниин түрүүшын арбан хоногой даабари хоёр дахин үлүүлэн дүүргэгдээ. Жэлэй эхинһээ хойшо хэрэглэгшэдтэ 70 вагон продукци түсэбһөө гадуур эльгээгдэбэ.

Г. ХАРЧЕНКО.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

Борис Захарович ПОЗДЕЕВ— Улаан-Үдын Ленинэй ордентэ локомотив-вагон заһабарилгын заводой токарь, Союзай Соведтэ һунгаха Улаан-Үдэ городой 377-дохи округһоо һунгагдана.

Андрей Урупхеевич МОДОГОЕВ— партиин Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь, Союзай Соведтэ һунгаха Улаан-Үдын хүдөөгэй 378-дахи округһоо һунгагдана.

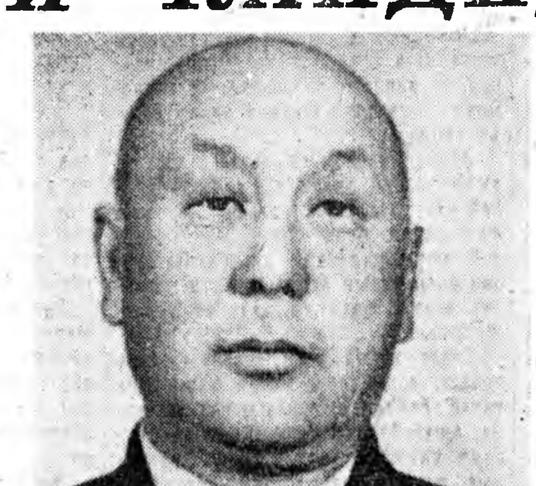

Жамсо Бальжинимаевич ВАНКЕЕВ— Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Союзай Соведтэ һунгаха Сэлэнгын 379-дэхи һунгуулиин округһоо һунгагдана.

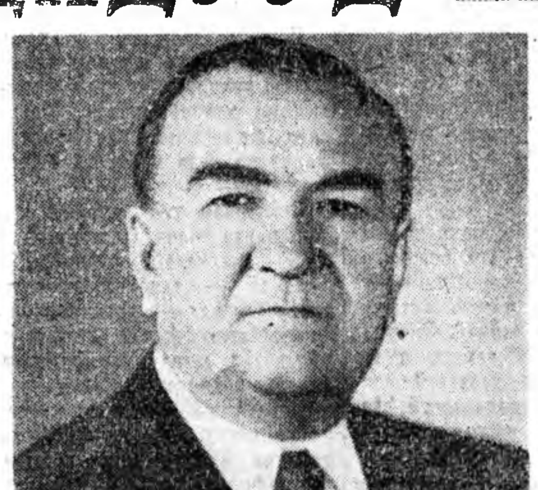

Михаил Алексеевич ЯСНОВ— РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, Национальностьнуудай Соведтэ РСФСР-һээ һунгаха Эрхүүгэй 10-дахи һунтуулиин округһоо һунгагдана.

Серафим Иванович ИСАЕВ— заводой инженер, Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Железнодорожно 514-дэхи округһоо һунгагдана.

АРАДТАА АЛБА ХЭХЭ—ПАРТИИН НАНГИН ЗОРИЛГО

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

Владимир Иванович НЕМОЧИН,— Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай слесарь-заһабарилагша, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Октябрьска 515-дахи округһоо һунгагдана.

Лариса Петровна САХЬЯНОВА— Буряадай Ленинэй орденто оперо, баледэй театрай солист, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха 516-дахи округһоо һунгагдана.

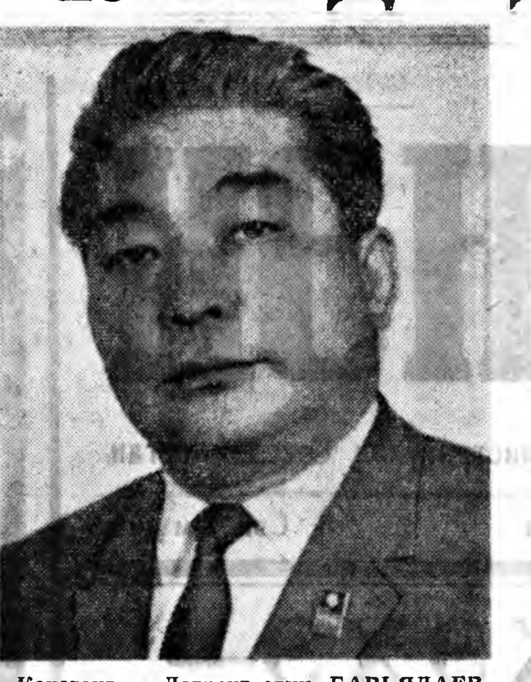

Константин Лаврентьевич БАРЬЯДАЕВ— Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй түрүүлэгшэ, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Баргажанай 517-дохи округһоо һунгагдана.

Евсей Макарович ПАВЛОВ— XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой звеное даагша, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Бэшүүрэй 518-дахи округһоо һунгагдана.

Гонгор Дылыкович МАШЕЕВ— Оёорой совхозой комбайнер, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Зэдын 519-дэхи округһоо һунгагдана .

Нүхэр Л. И. Брежневэй үгын үргэлжэлэл

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

римхайшүүлые бута ооҺижо шадаггдахагүй байгаа; ороноо индустриализацилжа, хүдөө ажахыгаа хамтадхан нэгэдхэжэ шадагдахагүй бэлэй. Бүхы арад зонтой партиин нэгэдэл бэелүүлээгүй һаа, 1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда фашизмые дараһан агуу ехэ илалта түйлажа шадахагүй, социализм байгуулжа, коммунис общество байгуулгын хэрэг эхилжэ шадахагүй байгаабди. Тиимэ нэгэдэл бэелүүлээгүй һаа. манай ороной олон тоото нацинуудые барандань аха дүү ёһоной хүсэн түгэс нэгэ союз болгон нэгэдхэжэ шадагдахагүй һэн.

Ажалша зон таби шахуу жэлэй урда тээ ороной ударидалгые Ленинскэ партида найдаһан, хуби заяагаа коммунизмын суртал бодолтой хэтын хэтэдэ холбоһон юм. Манай дабшан ерэһэн зам бархэтэй, орёо байгаа. Тиигэбэшье энэ бүхы үе сөө партимнай ажалшадай этигэл найдабарида, дэмжэлгэдэ хүртэжэ байһан. Парти арад хоёрой бата нэгэдэлтэй байхада, эдэнэй хүсэл, эрмэлзэлнүүдэй нэгэ бүхэли болон ниилэнхэй байхадань, ямаршье бэрхэшээл манда аймшагтай бэшэ, бидэнэр эгээн орёо зорилгонуудые шиидхэжэ шадаха байнабди!

Партимнай арад зоной этигэл найдабарие ходолоо хүндэлдэг байгаа, тэрэниие өөрынгөө эгээн ехэ политическэ баялиг гэжэ тоолодог юм.

Коммунистнууд болон партийнабашэ хүнүүдэй нэгэдэл, эдэнэй эбдэршэгүй бата союз ямар юумэнһээ ашэ үнэһэтэйб гэхэдэ. парти өөрөө хүдэлмэришэд, таряашадһаа, интеллигенциин түлөөлэгшэдһөө бүридэдэг, арадай хубинь, тэрэнэй түрүү отрядынь болоно бшуу. Тиимэһээ партимнай арад зоной үндэһэн хүсэл эрмэлзэлнүүдые политикадаа баримталан бэелүүлдэгынь ойлгосотой. Партида ондоо ямаршье һанаашархал, арад зондоо алба хэхэһээ ондоо зорилго гэжэ байхагүй, байха ёһошьегүй!

Нүгөөдэр 140 гара миллион совет граждананууд СССР-эй Верховно Соведые һунгахаяа ерэхэнь. Июниин 12-ой үдэр коммунистнууд болон партийнабашэ хүнүүдэй бүри батаар нэгэдэлгэдэ, коммунис байгуулалтын бүхы фронтнууд дээрэ шэнэ илалтануудые түйлалгын аша туһада манай Ленинскэ партиин, баатар габьяата совет арадай үшөө ехээр эмхидэн жагсалгадань туһа хүргэг лэ!

Нүхэр Брежнев саашадаа ингэжэ тэмдэглэбэ: совет хүнүүдэй ажабайдалай эгээн шухала эрилтэнь экономикоёо хүгжөөлгэтэй, арадайнгаа ажахые хэлбэришэгүйгөөр, хурдан түргэнөөр хүгжөөн дэбжээхэ ябадалтай холбоотой. Энэ хадаа коммунизм байгуулхаар зориһон манай хүдэлөөнэй үндэһэ һуури. ажалшадай баян дэлгэр байдал улам һайжаруулха онсо шухала ашэ нүхэсэл болоно гэбэ.

Арадай ажахы хүгжөөхын түлөө тэмсэлэй талаар партимнай ехэ, харюусалгатай үүргэ дүүргэнэ. Обществын политическэ гол хүсэн байһан тула, ороной экономическа политикын үндэһэн шэглэлнүүдые, ажахы эрхилэлгын гол ёһонууд ба онол аргануудые тодорхойлон зааха, бодото дээрэнь бэелүүлхэ зэргэтэй.

Өөрынгөө октябриин (1964 оной) Пленумһээ хойшо Центральна Комитет экономическа бүхы политикаяа ороной хүгжэлтын мүнөөнэй шатадахи эрилтэнүүдтэй, арадай хүсэл эрмэлзэлгэтэйнь зохилдуулан бэелүүлхээр онол арга бэдэрхэ зорилготой ехэ хүдэлмэри хэһэн байна.

Манай ороной ажахы угаа ехэ, олон һалбаритай болоо. Совет арадай соёл болбосорол, эрилтэ хэрэглэмжэншье урган дээшэлээ. Эрдэм, техникын революци обществын хүгжэхэ шиидхэхы нүхэсэлнүүдэй нэгэн болонхой. Ехэ ажахы, эрдэм болон техникын хурдан түргэн дэбжэлтэ бидэнэй урда хэзэ хэдэн тон шухала зорилгонуудые табиһаниинь элитэ. КПСС-эй ЦК-гай мартын, сентябриин Пленумүүд дээрэ эдэ зорилгонуудай зүбшэн хэлсэгдэһыень, тэдэнэй шиидхэбэринүүдые партиин XXIII съездын һайшааһан, үргэдхэһыень мэдэнэт.

XXIII съездын баталһан манай партиин дотоодын политика ниитын бүхы үйлэдбэрилгын, национальна доходой ургалтые түргэдхэхэ зорилготой. Совет обществын үйлэдбэрилгын хүсые бүри үрэ ехэтэйгээр ашаглаха, манай экономикодохи дутуу дунданууды зайсуулха хүсэлэнтэйбди. Тиигэһэнэй үндэһөөр совет хүнүүдэй баян дэлгэр, болбосон байдалые дэбжээлгэдэ, ниитын харилсаае улам хүгжөөлгэдэ, тиимын тула коммунизм гээшэ оронойнгоо амжалтатайгаар дабшалгадань туһа хүргэхөөр социальна ехэ ехэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ гэжэ партимнай хараалханхай.

Совет хүнүүд съездын шиидхэбэринүүдтэй, шэнэ табан жэлэй түсэб тушаа съездын баталан абаһан Директивэнүүдтэй һайн танилсаад байна. Тиимэһээ экономическа политикын талаар партиин тодорхойлон хараалһан экономическа политикын зарим онсо гол зүйлнүүд тушаа тогтон хэлэхыемни зүбшөөгыт.

Ниитын үйлэдбэриин хоёр гол группын хоорондохи тэнсүүриие зүбөөр тодорхойлго экономикоёо амжалтатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ тон шухала байна. Арадай ажахын бусад бүхы һалбаринуудай техническэ дэбжэлтын үндэһэ һуури, ороной оборонно хүсэ шадал бэхижүүлгын гол бааза бологшо хүндэ индустрие булюугаар хүгжөөхэ ябадал манай экономическа политикын хэлбэришэгүй гол ёһон байһан, байхашье болоно.

Гэхэтэй хамта хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин хүгжэлтые түргэдхэхэ, энэ промышленностиин хүгжэдэг эршэ темпые хүндэ индустриин хүгжэлтын темпдэ ойртуулха гэһэн КПСС-эй XXIII съездын хараа шугам тон шухала удха шанартай.

Энэнэй урда тээ манай хүнгэн, эдеэ хоолой промышленность хүгжэлтэдэнь шухала мүнгэ зөөри хүсэд абадаггүй байгаа, тэрээнһээ уламжалан, хүн зоной бүри ехэ боложо байгаа арилтэ, хэрэглэмжэнүүдэй хүсэд хангагдадаггүй байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Энэ асуудал олохон жэлэй турша соо ёһотойгоор шиидхэгдээгүй байһан. Элдэб эсын шалтагаануудшье бии байгаа һааб даа. Тээд мүнөө тэдээн тухай хэлэгдэнэгүй. Эндэ тохёолдоһон алгасаае заһаруулха арга боломжо манда бии. Энэ зорилго тон шухала, хойшолуулангүй шиидхэгдэхэ ёһотой болонхой, тиимэһээ энээниие шиидхэхын тула нилээд ехэ мүнгэ зөөри табиха гэжэ табан жэлэй түсэб тухай Директивэнүүд дотор хараалагдаа.

Манай арад зон бүри үргэн ассортименттэй. эрхим шанартай эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые абадаг болохо эрхэтэй. Шэнэ эрхэ байдал, арга боломжонуудые үрэ ехэтэйгээр ашаглаха гээшэ партийна организацинуудай, ажалша коллективүүдэй, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн. Энэмнай ажахын, мүн политическэшье удхатай ехэ асуудал болоно.

Съездын гаргаһан үшөө нэгэ шухала шиидхэбэридэ танай анхарал хандуулхые хүсэхэ байнаб. Энэмнай ямар ушар удхатайб гэхэдэ. хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ хабаатай олохон асуудалнуудые шиидхээгүй һаа. ороной экономико амжалтатайгаар хүгжэжэ шадахагүй байна.

Манай экономико хүгжөөлгын олохон үндэһэн асуудалнууд: хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностьда шухала түүхэй эдүүдэй, мүнгэ зөөри нөөн сугларуулгын, капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ һомололгын, совет арадай эрилтэ хэрэглэмжые хангалгын асуудалнууд энээнһээ дулдыдадаг болоһон байна. Тиимэһээ хүдөө ажахы хүгжөөлгын талаар хубилалта хэжэ шадаха политика тодорхойлон хараалха, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ табиха ехэ мүнгэ зөөри олохо зорилго табигдана.

Ерэхэ табан жэл соо хүдөө ажахын хэрэглэмжэдэ зорюулан мүнгэ зөөри табиһандал адли иимэ ехэ һомололгонууд Совет засагай оршон мандажа байгаа жэлнүүдтэ хэзээшье хэгдээгүй байха. Энэ мүнгэн түбхын түрүүн хүдөө ажахые шэнэ машинануудаар, техникээр хангалгада, утэгжүүлгэнүүдые ба ургасын хоротонтой, убшэнүүдтэй тэмсэхэ химическэ хэрэгсэлнүүдые худалдан абахын тула гаргашалагдаха. Мүн баһа мелиорацида, газарай үрэжэл һайжаруулгада зорюулагдаха байха. Орооһо таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые ходоодо элбэг ехээр абаха захагүй үргэн газар нютагуудые бии болгохо хүдэлмэри үргэн фронтоор ябуулжа эхилхэ гэһэн шиидхэбэри Центральна Комитедэй һүүлэйнгээ Пленум дээрэ баталан абаһыень мэдэнэт.

Газар ашаглахын, хүдөө ажахын техникэ хэрэглэхын тула мүнгэ зөөри ехээр һомолоод хизаарлахагүй байһамнай элитэ. Мүн газар элдүүрилэн ашагладаг хүнүүдэй, техникэ залан ябуулдаг хүнүүдэй материальна урмашалые ехэ болгохын тула мүнгэ зөөри элбэгээр табиха шухала.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет партиин XXIII съездын баталһан хараа шугамые үндэһэ болгон, иимэ шэглэлтэй хэдэ хэдэн шэнэ хэмжээнүүдые һаяхан хараалаа. Трактористнууд-механизаторнуудай ажалай түлөөһэн һайжарна, колхознигуудай хэһэн ажалай түлөө лаб үгтэхэ түлөөһэ бии болгоһон ябадал социальна удха шанартай байна.

Энэмнай колхозно таряашадай байдал улам һайжаруулха, хамтын үйлэдбэри хүгжөөлгын талаар тэдэнэй урмашал жүдхэмжые бүри ехэ болгохо, политическэ шухала удха шанартай зорилго шиидхэлгэдэ — хүдөөгэй ба хотын зоной ажабайдалай хэм хэмжээ бүри дүтэрхы болголгодо туһа хүргэхэ байха гэжэ нүхэр Брежнев онсолон тэмдэглэбэ.

Хүдөө ажахыгаа хүгжөөн дэбжээхын тула шухала экономическа, техническэ гаһар һайн бааза байгуулжа байнабди. Теэд, энэ зорилго шиидхэхын тула бидэнэр бүгэдын зүгһөө угаа ехэ оролдолго хүсэлэлгэ гаргагдаха ёһотой.

Энэмнай — үнэхөөрөө бүхы партиин, бүхы арадай шиидхэхэ хэрэг. Энээниие бүхы общество, коллектив бүхэн, совет хүн бүхэн шухалада тоолоно. Колхозно таряашад, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын үйлэдбэритэй холбоотой бүхы хүнүүд партиин анхарал оролдолгодо бодото хэрэгээрээ харюусаха байха гэжэ ехээр этигэнэбди. Энэ хадаа арадай ажахын шухалын шухала зорилгын шиидхэгдэхэ бата найдабари болоно!

Партиин экономическа политикын үшөө нэгэ гол шухала талань — ажахы эрхилэлгын, түсэблэлгын, үйлэдбэри хүтэлбэрилгын формо ба онол аргануудые нарижуулан һайжаруулха хэдэ хэдэн хэмжээнүүдтэй холбоотой.

Сугларһан дүй дүршэл шэнжэлэн, парти болон арад зонтой, манай эрдэм наукатай зүбшэлэн, нэгэ талаһаа — гүрэнэй ашаг туһын, нүгөө талаһаа — предприятинуудай, үйлэдбэрилэгшэдэй ашаг туһын үйлэдбэри дээрэ бүри һайнаар таараллан зохилдохо ябадал түйлаха шухала гэжэ батаар этигээбди. Эдэ асуудалнууд 1965 ондо ЦК-гай сентябриин Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Тэрэнэй гаргаһан шиидхэбэринүүд мүнөө бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Экономикоёо улам нарижуулан һайжаруулха хүдэлмэриин гол зорилгые тобшохоноор тодорхойлбол, энэмнай—ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые бүхы аргаар дээшэлүүлхэ, социалис байгуулалтын угаа ехэ арга боломжонуудые, булюу һайниие хүсэд бүрин ашаглаха ябадал болоно.

Манай обществын ямараар хүгжэхэ дэбжэхэ байһые табан жэлэй түсэб тухай Директивэнүүдэй тоонууд тобшоор аад, тодоор элирхэйлэн харуулна. Түсэбтэ табан жэлэй эсас тээшэ юун хэгдэхэб? Табан жэлэй турша соо арадай ажахыда 310 миллиард тухай түхэриг һомологдохо. Энэ хадаа Совет засагай мандажа байгаа 42 жэлэй турша соо. 1918 онһоо 1959 он хүрэтэрхи хугасаа дотор, һомологдоһонһоо ехэ байна. Ороной национальна доход дүн хамта 72—78 миллиард түхэригөөр гэхэ гү, али 40 процент тухай нэмэхэ байха.

Энэмнай, XXIII съездын тодорхойлһоной ёһоор, салин хүлһэ нэмээхэ, пенсеэр хангалгые, медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгые, социальна тэдхэмжэ, ажалшадай амарха арга боломжо һайжаруулха зорилготой социальна хэдэ хэдэн ехэ хэмжээнүүдые абахаар арга олгохо байха. Бүри мүнөө олохон предприятинуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшадые недели соо табан үдэр хүдэлмэрилхэ гуримда оруулжа эхилэнхэйбди. Энэ хадаа арадай бүхы ажахые, ажалшан бүхэниие ашагта хүртөөхэ бодомжотойгоор, эмхидэлтэйгээр бэелүүлэгдэхэ ёһотой. социально-экономическа ехэ хэмжээн мүн.

Совет арадай материальна, соёлой эрилтэ хэрэглэмжые бүхы дээрэнь хангахын тула 1970 ондо национальна доходһоо 190 миллиард үлүүтэй түхэриг гэхэ гү, али 1965 онойхиһоо 50 миллиард түхэригөөр дээшээ хэмжээтэй мүнгэн табигдаха.

Ажахын байгуулалтын талаар ехэ программа хараалагданхай. Гэхэтэй хамта, энэмнай яһала бэелүүлэгдэхээр байна. Яахадааб гэхэдэ, түйлагдаһан хэм хэмжээе хараадаа абаһан, бодото арга боломжонуудаа үндэһэ болгоһон байнабди. Парти түсэбүүдээ бэелүүлхэ бусадшье арга нүхэсэлнүүдые хараада абаа. Энэмнай, түбхын түрүүн, арад зоной дэмжэлгэ ба үүсхэл; эзэн ёһоной бодомжо, зөөриеэ гамтайгаар гаргашалха, арьбалха ябадал; эрдэм болон техникын шэнэ түйлалтануудые хаа хаанагүй үргэн ехээр. оролдосотой нэтэрүүгээр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ ябадал; манай конструкторнуудай, эрдэмтэдэй, инженернүүдэй, үйлэдбэриин үүсхэлшэдэй ажал болоно. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, совет арадай шэн зоригто ажал, тэрэнэй ухаан бодол, дура хүсэл, эршэ зоригто ажал — манай түсэбүүдэй дүүргэгдэн бэелүүлэгдэхэ гол найдабари болоно.

Партиин экономическа политика совет арадай эгээн шухала эрилтэнүүдые тодорхойлдог юм. Эгээл тиимэ дээрэһээ бүхы совет хүнүүд энэ политикые нэгэн һаналаар дэмжэхэ, тэрэниие бэелүүлхын тула, шэнэ табан жэлэй түсэбые дүүргэхын тула хүсэ шадалаа хайрлахагүй гэжэ батаар найдажа болоно. Энэ хадаа манай партиин, бүхы совет арадай үшөө нэгэ томо илалта, манай агуу ехэ уг зорилго тээшэ харгы замаймнай үшөө нэгэ шухала алхам болохо байна.

Экономикын хүгжэлтэдэ, арадай ажаһуудалай урган хүгжэлтэдэ түйлай ехэ удха шанар үгэхэ зуураа, ажалшадай политическэ эрилтэнүүдэй оюун ухаанай хэрэглэмжэнүүдэй олон янзын байһые парти хараадаа абана гээд үгэ хэлэгшэ үргэлжэлүүлнэ.

Совет хүнэй онсо өөрсэ илгаань гэхэдэ, обществын үмэнэ харюусалгатай байһанаа гүнзэгыгөөр мэдэрнэ, ажабайдалда эдэбхитэйгээр оролсоно, ниитын, гүрэнэй бүхы хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гэжэ эрмэлзэнэ. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада ажалшадай юрэнхы культура болон мэргэжэл шадабаринь түйлай ехээр ургахаһаа гадна, тэдэнэй политическэ хатуужалынь шангадаа. Тэдэнэр дотоодын болон гадаадын политикын асуудалнуудые һайнаар ойлгоно, бага бэшэ дүй дүршэлтэй болонхой. бодото программые, мүн хооһон үгые зүбөөр хаража һураа, ушар хэрэгүүдэй гадаада талын саана юунэй нюугдажа байһые ойлгодог юм.

Совет хүнүүдэй ниитын эдэбхи үүсхэлэй ургалта болбол манай гол түйлалтануудай нэгэн гээшэ. Ниитын, гүрэнэй хэрэгүүдые шиидхэхэ хэрэгтэ хабаадаха гээшэ совет хүн бүхэнэй эрхэ байхаһаа гадна. мүн уялгань, граждан һашхэлэйнь хэрэг юм гэжэ Коммунис парти тоолоно. Энэ талаар арадай эрилтэнүүд ба партиин политика манайда мүн лэ гүйсэд зохилдон таарадаг юм.

Бидэнэр коммунис общество байгуулжа байнабди. Энэ ушар хадаа манай үмэнэ асари ехэ зорилгонуудые табина. Эдэ зорилгонууд имагтал хамтын хүсөөр шиидхэгдэжэ шадагдаха юм. Совет хүн бүхэнэй ниитын хэрэгэй түлөө харюусалгатай байһанаа мэдэрхэнь, эрдэм ухаагаа. мэргэжэл шадабаряа эсэшэгүйгөөр дээшэлүүлхэнь, ажалдаа эгээн ехэ эдэбхи үүсхэл, оролдосо, эршэ хүсэ гаргахань шухала хэрэгтэй.

Манай урда байһан зорилгонуудые шиидхэхын тула зуу, мянганшье эгээн һайн ухаан багадаха юм, — олон миллион хүнүүдэй ухаан. хамтын сэсэн мэргэн ухаан, бүхы арадай дүршэл хэрэгтэй.

Горькиин Данкое һанаад үзэгты. Энэ баатар өөрынгөө зүрхэнэй дулаар хүнүүдтэ харгы гэрэлтүүлжэ үгөө һэн. Коммунизм тээшэ дабшахын тула бидэндэ олон миллион халуун зүрхэнүүдэй дулаан, тэдэнэй большевик ёһоной эрмэлзэлэл хэрэгтэй. Коммунис общество юумэндэ хамаагүй байдаг хүнүүдэй гараар бодхоожо болохогүй. Энэ агуу ехэ уг зорилгодо эдэбхитэй, ушар хэрэг мэдэдэг байгуулагшад, бодото үүсхэлшэд, тэмсэлшэд хэрэгтэй.

Совет хүнүүд болбол тиимэ үүсхэлшэд, тиимэ тэмсэлшэд байжа, коммунис общество байгуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө бүхы хүсые, өөһэдынгөө халуун зүрхэнэй ошые үгэхэ хүнүүд гээшэ гэжэ бидэнэр омогорхон хэлэжэ шадахабди.

Ниитын, гүрэнэй хэрэгүүдые шиидхэлгэдэ бүхы ажалшадай эдэбхитэйгээр хабаадалга хадаа социалис демократиин удха шэнжэ мүн гэжэ манай парти харадаг байна. Бидэндэ демократи болбол миил сүлөөтэ һайн байдал бэшэ, харин манай бүхы ажал ябуулгын эгээн шухала эрхэ нүхэсэл, коммунис обществые хүгжөөхэ шухала гол хүсэн мүн болодог.

Социалис демократиие хүгжөөлгэ хадаа партиин табиһан олон зорилгонуудые шиидхэхэ эрилтэ табина.

Энэ хадаа СССР-эй Верховно Соведэй. союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй үүргэ дээшэлүүлхэ. энэ хадаа ажалшадай депутадуудай бүхы Соведүүдэй ажал ябуулгые һайжаруулха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ, ажалша олониитэтэй тэдэнэй үдэр бүриин холбоо барисаае бэхижүүлхэ ябадал болоно.

Энэ хадаа манай ниитын, олон хүнүүдые хабаадуулһан организацинуудай — профсоюзуудай, комсомолой болон бусадай — хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэг болоно. Энэ хадаа орон доторонай. мүн дэлхэй дээрэ юун боложо байһые арадтаа бүрин дүүрэнээр мэдээсэжэ байха, совет органуудай хүдэлмэриин олондо мэдээжэ болохыень үргэдхэхэ ябадал болоно.

Энэ хадаа хуули гаргалгые һайжаруулха, хуули сахиха ябадалые бэхижүүлхэ хэрэг мүн болоно. Энэ хадаа элдэб янзаар бүдүүлиг абари зан гаргаха, ёһо тэдыгээр хандаха ябадалтай тэмсэхэ хэрэг мүн болоно.

Демократиие хүгжөөлгэ ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын бүхы үйлэ хэрэгүүдтэй таһаршагүйгөөр холбоотой юм гэжэ нүхэр Брежнев хэлэнэ. Совет хүнүүдые марксистско-ленинскэ хараа бодолтойгоор, ажалдаа мэдэрэл ехэтэйгээр хандаха, обществын үмэнэ граждан уялгаяа ойлгохо үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгые парти өөрынгөө шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн дээрэ тоолоно. Энэ талаар интеллигенциин — багшанар болон зохёолшодой, эрдэмтэд болон искусствын ажал ябуулагшадай үүргэ онсо ехэ ба нэрэ хүндэтэй байха.

Манай ойлгосоор. демократи болбол дутагдалнуудта хамаагүйгөөр хандаха ябадалтай, совет хүнүүдтэ ажаһуухадань, хүдэлхэдэнь һаад хэдэг юумэндэ эбсэнгеэр хандаха ябадалтай ямаршье холбоо барисаагүй юм. Демократи гэһэн үгэ «Арадай засаг» гэһэн удхатай. Манайда арад зон бодото дээрээ ударидан байдаг, хүнүүд эгээн үргэн социальна болон политическэ эрхэнүүдые эдлэжэ байдаг.

Гэбэшье, арадай засаг болбол нягта нарин, гүнзэгы мэдэрэмжэтэй журам ба ехэ эмхидэлтэй засаг мүн. Тэрэ хадаа обществодо хохидол үзүүлдэг хүнүүдые — хулиган гү, али гэмтэ ябадал гаргагшад, бүдүүлиг зан гаргадаг хүн гү, али залхуу зайгуул хүн, хүнэй хүзүүн дээрэ һууха гэгшэ гү, али арадай баялигые үригшэ байг хамаагүй, хэниинэньшье — дүмэжэ байхагүй. Тэдэнэр совет общество соо байха ёһогүй. Энэ хадаа партиин, арадай хатуу шанга зориг хүсэл мүн!

Совет засагай бүхы жэлнүүдэй үедэ суглуулагдаһан дүй дүршэлнай социалис демократиие саашадань үргэдхэн һайжаруулхын үргэн ехэ арга боломжонуудые нээжэ үгэнэ. Манай орондо гүрэн түрые байгуулгын дүй дүршэлэй бүхы һайн юумэн СССР-эй шэнэ Конституци дотор согсологдохо ёһотой. Энэ Конституци хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үнэнтэ дээрээ арадай түрүүшын гүрэн болохо манай ороной 50 жэлэй туршада дабажа гараһан асари ехэ харгы замые согсолон харуулха юм.

Арадай ажахые. бүхы совет обществые хүгжөөхэ партиин XXIII съездын хараалһан программые дүүргэхын тула совет хүнүүд бага бэшэ хүсэл оролдолго гаргаха болоно гээд үгэ хэлэгшэ саашань хэлэнэ. Партиие саашадань бэхижүүлгэ, тэрэнэй хүдэлмэриин онол аргануудые һайжаруулга, хүтэлбэриин түхэл болон арга дүрэнүүдые һайжаруулга. ниитэ партийна, ниитэ гүрэнэй хэрэгэй түлөө коммунист бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлгэ—эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ туһалха байна.

Манай парти олон миллион тоотой юм. Коммунистнууд, бусад бүхы совет хүнүүд шэнги, предприятинуудта, колхозуудта, барилганууд болон эмхи зургаануудта хүдэлжэ байдаг. Тэдээндэ ямар нэтэн булюу һайн байдал үгтэдэг гээшэ һаа, бэе дээрээ эгээн хүшэр хүндэ юумые даажа ябаха, жэшээ харуулха, түрүү зэргэдэ ябаха гэһэн булюу юумэн мүн болоно. Богонёор хэлэбэл, дайнай жэлнүүдэй үедэ гараһан «Коммунистнууд, урагшаа!» гэһэн лозунгын удха шанар тухай эндэ хэлэгдэнэ. Мүнөөдэр энээнэй удха шанар юуб гэхэдэ, коммунизмын барилганууд дээрэ шэн габьяатайгаар хүдэлхэ, ажабайдалай табижа байһан эрилтэнүүдэй хэмжээнүүдтэ харюусаха, манай партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бүрин дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохо хэрэг болоно.

Гэхэтэй хамта Москвагай партийна организаци тухай дулаан үгэнүүдые хэлэхэ хүсэлэнтэй байнаб. Энэ партийна организаци манай агуу ехэ партиин үнэн сэхэ түшэг тулгуури, түрүү отрядуудай нэгэниинь ходоһоо байгаа, мүнөөшье байһаар. Манай партиин ажал ябуулга ямаршье орёо бэрхэ зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ олониитые элсүүлхэ шадабариин үльгэр жэшээ болодог юм. Москвагай коммунистнууд, бүхы ажалшад манай партиин, манай алдарта түб хотын. герой-городой дайшалхы революционно заншалые саашадаашье сахижа, баяжуулжа байха гэжэ этигэжэ байһанаа тодорхойлхыемни зүбшөөгыт.

Урагшаа, коммунизм тээшэ манай дабшалтын шухала эрхэ нүхэсал хадаа марксистско-ленинск... үнэн зүб политика юм гэжэ бидэн... бүгэдөөрөн мэдэнэбди гээд Л. И. Брежнев үргэлжэлүүлнэ. Тэрэнн... зохёохын тулада ажал хэрэгтэ эрх... ухаанай үндэһөөр, бодото байдал... хараадаа абан хандаха, ажалш... үргэн олонитын эрилтэнүүд болон һанал бодолые саг соонь н... дорхойлон мэдэхэ ябадал, мүн х... дэлмэришэн ангитай, колхозно т... ряашалтай, интеллигенцитэй бүх... совет арадтай партиин байгуул... саг үргэлжын холбоо барисаан т... лай ехэ удха шанартай юм.

Ажал хэрэгтэ имагтал иимэ... хандалга, иимэ арга дүрэнүүд мүнөө партиин ажабайдалда бүрин түү... сөөр батажажа байнхай. Энэ ушар XXIII съездын бүхы худалмэри дээрэ эли тодоор харуулагдаа. Бодото ажабайдалаар табигдаһан, гүрэн б... арадай эгээн шухала аша туһа... хабаатай асуудалнуудые съезд шиидхээ. Тиихэдээ ажалша ёһоор һайзгайралтагүйгөөр, Ленинэй нар... лэһэнээр, политическэ шуу... гөөр шиидхээ. Энэ ажалша шэнжэ съездын бодото хараа бодол болоб... байжа магадгүй.

Иимэ онол аргые бүхы парти... гүрэнэй, ажахын органуудай ажа... хүдэлмэридэ үсэд нэтэрүүгээр, т... сэмгэйгээр, оролдосотойгоор нэбтэ... рүүлхэ хэрэгтэй гэжэ хэлээд һа... би манай бүгэдын һанамжые тодо... хойлхо хаб гэжэ болоноб, нүхэдүү... Энэ хадаа ажабайдалай эрилтэ. Энэ хадаа манай урагшаа дабшалты... эрхэ нүхэсэл мүн!

Манай ороной гадаадын полити... тухай саашань нүхэр Брежнев х... лэнэ. Уласхоорондын байдал дото... дын байдалда горитойхоноор нүлөө... дэг гэжэ тэрэ хэлэнэ. Тэрэ ха... коммунис общество байгуулжа б... һан совет хүнүүдэй зохёон байгу... хы ажал хэрэгтэ туһалха, үгы... һаа, һаад хэжэ болохо юм. Нүг... талаһаа, манай арад — арад-интер... националист гээшэ. Тэрээндэ бүх... арадуудай, манай бүмбэрсэг дэлхэй... бүхы ажалша хүнүүдэй эрилтэнүү... дүтэ ба ойлгосотой юм.

Уласхоорондын байдал дээрэ пар... тиин, гүрэнэй хэжэ байһан бүх... ажал ябуулга совет арадай наци... нальна эрилтэнүүдые тэрэнэй интер... национальна уялгатай үнэн сэ... байха ябадалтай зүбөөр зохидуу... лан тодорхойлно. Манай парти... гадаадын политика һайн мэдээ... Тэрэ политика партиин XXIII съезд... дээрэ элеэр тодорхойлогдоо һэн.

Бидэнэр совет орон дотор комму... низм байгуулгын эгээн һайн эри... байдал байгуулхые хүсэнэбди. Ком... мунизм байгуулха гээшэ, совет ар... дай үндэһэн эрилтэ, уг зорил... мүн. Тиин коммунис общество б... гуулга хадаа мүн дэлхэйн хүдэ... маришэн ангиин, сүлөөрэлгын... лөөнэй үмэнэ манай интернаци... нальна уялгаяа дүүргэжэ байһ... ушар, дэлхэйн революцида, бүх... арадуудай сүлөөрэлгын хэрэгтэ ма... най оруулжа байһан шиидхэхы... бита гээшэ.

Социализмын дэлхэйн системы... һур хүсые бэхижүүлгэ, жагсаалта... совет ороной гадаадын политик... шухалын шухала зорилго мүн. Энэ хадаа Советскэ Союзай, аха дүү со... циалис гүрэнүүдэй эрилтэдэ туһатай байхаһаа гадна, тарашалан бүхы ор... нуудай ажалшадта туһатай. Юу... гэхэдэ, социализмын системын хүсэ... түгэс, жагсаал ехэтэй байхада, дэлхэйн үйлэ хэрэгүүдтэ ябасаа... нэй нүлөөн бүри ехэ болоно ха...

Империализмтай тэмсэлдэ өөры... гөө эрхэ сүлөө ба бээ даанхай ... далые хамгаалжа байһан арадуу... бүхы хэмжээнэй туһаламжа хүргэх... сүлөөрэлгын, революционно хү... лөөндэ туһалха гээшэ манай хүб... гагцаашагүй политика юм. Энээнии... өөһэдынгөө интернациональна на... гин уялга гэжэ бидэнэр харанабди. Гэхэ зуура, энэ ушар социалис ... оронойнгой эрилтэнүүдтэ харюуса... на.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта.)

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

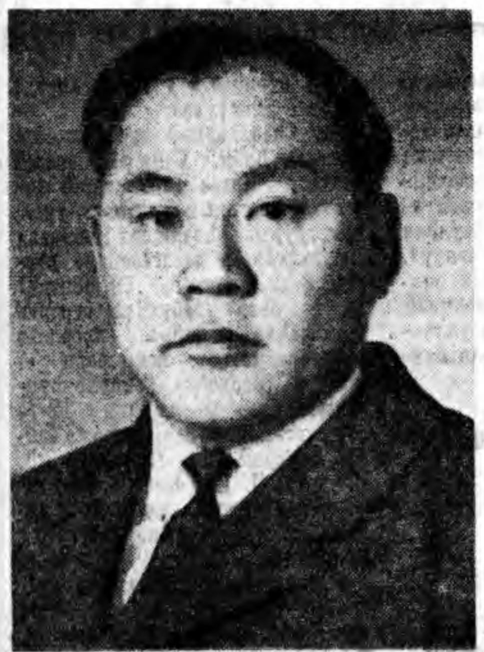

Бальжинима Тудупович АЮРОВ— партиин Хоринин райкомой нэгэдэхи секретарь, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Ируунын 520-дохи округһоо һунгагдана.

Тамара Филимоновна ИВАНОВА— Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Загарайн 521-дэхи округһоо һунгагдана.

Евгений Федорович КОЖЕВНИКОВ— СССР-эй транспортна барилгын министр, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Кабанскын 522-дохи округһоо һунгагдана.

АРЮУН САГАЙ АМАР МЭНДЭ!

Хүнгэн далитай
Хүсэл бодолдоо
Үргэгдэн дэгдээд,
Үүлэгүй тэнгэрээр
Элез шэнгеэр
Элин ябанаб.

Саяанда ургадаг
Сагаан далиин,
Хуша, жодоогой,
Хурьга арсын
Арюун үнэр
Абан ябанаб.

Байгал далайгаа,
Бархан уулаяа,
Ногоорһон дайдаяа
Нугаһата нуураа
Харан, эльгэлэн,
Ханан баясанаб.

Хонгёо хоолойгоо
Хордосо донгодон,
Зулгы һайхан
Зунай сагые
Маша гоёор
Магтан байһан
Хүхытэй дуутаа
Андалдан, һэлгэн,
Хүхюутэй сэдьхэлһээ
Түүрээн юрөөнэб:

Элдэб юумэ
Элбэгжэг гэжэ,
Алтан мүнгэн
Аадарлаг гэжэ,
Үхэр малдаа
Үбһэ ехээр
Сабшахын тулада
Сабшалангаа уһаар
Садхаажа ябаһан
Сабхитай, хүрзэтэй
Ажалша хүнүүдтэ
Арюун сагай
Амар мэндэ,
Алдар соло!

Арадаймнай
Ажабайдал
Һайн дээрээ бүри
Һайжараг гэжэ
Үндэр тарганууд
Үнеэдээ һаажа,
Шожогонон шааяса
Шобторжо һууһан
Сагаан халаадтай,
Сайр хүнэгүүдтэй,
Ажалша басагадта
Арюун сагай
Амар мэндэ,
Алдар соло!

Алтаар бэшэһэн
Аттестат абаад,
Далияа хүсэһэн
Дальбараа шэнгеэр
Ажабайдалай
Арюун замаар
Ошохын тулада
Оролдон, хэшээн,
Шалгалта үгэжэ,
Шааяжа байһан
Арбан найматанда
Арюун сагай
Амар мэндэ,
Алдар соло!

Солото һайхан
Совет ороной
Эрхэтэн байһан
Эрхэеэ эдлэн,
Дээдын Советдэ
Дэбжүүлһэн нүхэдтөө
Үндэр дуутаа
Үгэжэ байһан
Ажалшан зондо
Арюун сагай
Амар мэндэ,
Алдар соло!

Ш. НИМБУЕВ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй үгын түгэсхэл

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1—2-дохи нюурта).

Империализмын түрэмгэй түримхэй политикада эсэргүүгээр, эб найрамдалай, дэлхэйн термоядерна дайе арахын түлөө, ондо ондоо социальна байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха ёһо гуримые батадхахын түлөө шууд сэхээр, зориг ехэтэйгээр тэмсэхэ гээшэ совет ороной гадаадын политикын гол зорилго болоно. Манай арад энээниие эгээн ехээр хүсэнэ. Тэрэшэлэн энээниие дэлхэйн бүхы арадууд хүсэнэ. Юуб гэхэдэ, дэлхэйн шэнэ дайн барагдашагүй ехэ гарза хохидол, ядарал зоболон асарха байна.

Нүхэдүүд, манай гадаадын политикын үгэ зорилгын тиимэ ехэ хүсэтэй хадань, тэрэниие гансашье совет арад дэмжэнэ бэшэ. Энэ политика гадаа бусад бүхы арадуудай, бүхы ажалшадай, эб найрамдалай хүгжэлтын түлөө оролдодог һайн һайхан зорилготой бүхы хүнүүдэй хадүүн дэмжэлгые биднэр тээшэ татана. Энэ ушар манай партиин, гүрэнэй ленинскэ гадаадын политикын түйлай ехэ хүсэнэй эшэ үндэһэн юм!

Нүхэдүүд! Аха үеын хүнүүдһээ байтатай. залуушуулшье дэлхэй дээрэ болоһон байһан тон ехэ хубилалтануудай гэршэ болонхой. Үе сагай эршэ ехэтэйшье хубиие абахада — 20, 15, 10 жэл абахада—капиталис богоолдолгоһоо, дарлалтаһаа сүлөөрхэ гарһан, национальна талаараа бэеэ даанхай байха гэһэн арадуудай шиидэшэгүй хүдэлөөе, социализмын, эб найрамдал болон хүгжэлтын эшэ туһада хүсэнүүдэй хэлбэришэгүйгөөр хубилан хубаарилдажа байһые биднэр харанабди.

Гэбэшье, дэлхэйн хүгжэлтын энэ эрэнхы шэглэл болбол мүнөө үе сагай уласхоорондын байдалда тохёолдоһон аюулнуудые биднэрһээ зайхалха ёһогүй. Социализмын, эб найрамдалай дайсан болохо империализм үшөөл бага бэшэ хүсэтэй юм. Империалистнууд түүхын байдалһаа һайн дураараа ошохо дурагүй, эдэбхижэхын, доботолгодо орохын тула али бүхы арга боломжые хэрэглэнэ. Империализмын эзэрхэг түримхэй аашанууд—Вьетнамда США-гай үүлхэһэн гэмтэ дайн сэрэг, Кубада эсэргүүгээр тэрэнэй ябуулдаг һүйдхэлтэ аашанууд, колониализмһаа сүлөөрһэн оронуудта эсэргүү гэмтэ ябуулганууд, ФРГ-дэ германска милитаризмые, тэрэнэй үһөө хяһаагаа абаха гэһэн эрмэлзэлгые һэргээн һужэрөөлгэ — эдэ бүгэдэ хадаа дээрэ хэлэгдэһэниие гэршэлнэ. Эдэ бүгэдэ уласхоорондын байдал хурсадхаһан бодото баримтанууд гээшэ. Тиин биднэр эндэһээ зохихо тобшолол хэнгүй хэжэ шадахагүйбди.

Дайн сэрэгэй аюулда эсэргүү, империализмын хорото аашануудта эсэргүү тэмсэлдэ манай нэн түрүүн эй уялга гэбэл, эб найрамдалай, газар дэлхэйн бүхы оронуудай аюулгүйн байдалай түшэг тулгуури болохо манай оронние бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ хэрэг болоно. Совет арадай баатаршалга, эрэлхэг зориг бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Совет хүнүүд тэмсэлэй хатуу шанга, шалгарта һургуули гаража, түүхэтэ илалтануудые түйлөө. Эхэ ороноо, социализмын агууехэ түйлалтануудые, эб найрамдалай, хүгжэлтын хэрэгые хамгаалхын тула ямар харгы замаар ябахаб гэжэ манай парти манай арад һайнаар мэдэдэг.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда манай орон бэеэ хамгаалха хүсэ шадабаряа бэхижүүлхэ хэрэгтэ улам ехэ хүсэ зорюулха, анхаралаа хандуулха уялгатай. Соведүүдэй ороной зэбсэгтэ хүсэнүүдые сэрэгэй техникын мүнөө үе сагай эгээн үндэр хэмжээндэ байлгажа, эзэрхэг түримхэйшүүлдэ шанга сохилто үгэхөөр манай армиин хэзээдэ бэлэн байхын тулада тэрэнэй булюу хүсэтэй байха ябадалые саашадаашье биднэр хангаха болонобди.

Армида, буу зэбсэгтэ гаргашалагдадаг гаргаша манай бюджедтэ, манай арадай ажахыда ехэ ашаан болодог гэжэ парти арадтаа сэхэ хэлэдэг. Энэ ашаанай заримыеньшье зэм дээрэһээ хаяжа, коммунизм тээшэ дабшалтаяа түргэдхэхые биднэр хүсэнэбди. Тэд байдал мүнөө дээрээ энээниие хэхэ арга олгуулнагүй. Эзэрхэг түримхэй доботолгодо харюу үгэхэ талаар хүсэд дүүрэн бэлэдхэлгүй байха гээшэ ямар хойшолонтойб гэжэ совет хүнүүд һайнаар ойлгоно. Тиин манай ороной оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхэ талаар партиин, правительствын хараа шугамые бүрин дэмжэнэ.

Дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй зэргые бэхижүүлхэ хэрэг үе сагай улам шанга эрилтэ болоһо байна гэһэн тобшолол мүнөөнэй уласхоорондын байдалһаа мүн лэ уламжалан гарана. Энэ зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын тула партиин Центральна Комитет өөрһөөнь дулдыдаха бүхы юумые хэнэ.

Һүүлэй сагта энэ талаар ямар асари ехэ ажал хэрэгэй хэгдэһые таанад, нүхэдүүд, һайнаар мэдэнэт. Энэ ажал хэрэг һайн үрэ дүнгүүдые асараа. Манай алдарта хүдэлөөнэй нэгэдэлэй удха шанарые, илангаяа иимэ харюусалга ехэтэй түүхын сагта мэдэржэ байһан бүхы коммунис партинуудтай байгуулһан КПСС-эй харилсаанууд бүри нягта, бүри хани ёһоной болоо.

Һүүлэй үедэ дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй жагсаалда зорюулагдаһан улам хүсэтэй ажал ябуулганууд тээшэ эрмэлзэлгэ бүри шанга болоһо байна. Энэ зорилгые түйлаха харгы замда байһан һаалта хэдэг юумэнүүдые, бэрхэшээлнүүдые биднэр эли тодоор харанабди.

Гэбэшье, биднэр эб найрамдалай болон революциин хуби заяанда, бүхы хүн түрэлтэнэй хуби заяанда коммунистнуудай уласхоорондын армиин зэргэнүүдэй нэгэдэлэй түйлай ехэ удха шанартай байһые ойлгобобди. Эгээл тиимэ дээрэһээ марксизм-ленинизмын эрид сэхэ үндэһэ һуури дээрэ бүхы дэлхэйн коммунистнуудые жагсаахын аша туһада аха дүү бусад партинуудтай сүг хамта үсэд нэтэрүүгээр, тэсэмгэйгээр, оролдосотойгоор хүдэлхые өөрынгөө уялга дээрэ тоолонобди.

Империализмые илаха хэрэг, дэлхэйн социализмын хэрэг хэндэ үнэтэй сэнтэйб, тэдэнэр бүгэдөөрэн коммунистнуудай уласхоорондын нэгэдэмэл армида жагсаха гэжэ манай парти гүнзэгыгөөр этигэнэ!

Тэрэшэлэн Африка болон Азиин сүлөөрһэн залуу гүрэнүүдтэй хани барисаа болон хани харилсаагаа бэхижүүлхэ хэрэгые тон шухала дээрэ биднэр мүн лэ тоолонобди. Эдэ гүрэнүүдтэй харилсаануудые хүгжөөлгэ манай арадуудай, эрхэ сүлөөгэй, хүгжэлтын бүхы хүсэнүүдэй аша туһада, бүгэдэ нииитын эб найрамдалай хэрэгтэ алба хэхэ юм гэжэ биднэр этигэнэбди.

Уласхоорондын асуудалнуудые болохо зэргээрнь шиидхэхын түлөө саашадаашье эдэбхитэйгээр тэмсэхые, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые нэгэдүүлэн жагсааха хараа шугамые шууд сэхээр бэелүүлхые мүнөөнэй байдал биднэрые тэрэшэлэн уялгална. Тиихэдээ уласхоорондын шухала асуудалнуудта зүбөөр хандажа шадаха баруунай политическэ ажал ябуулагшадтай болон бүлэглэлнүүдтэй харилсаа байгуулхаһаа арсахагүйбди.

XXIII съезд уласхоорондын байдалые һайжаруулха хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн таарамжатай хэмжээ ябуулгануудай урган ехэ, тодорхой программа зохёогоо гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэнэ. Манай программа болбол уласхоорондын эгээн шухала, шанга асуудалнуудые шиидхэхээр хараална. Тэдээнэй тоодо нэн түрүүшээр Вьетнамда хэжэ байһан США-гай эзэрхэг түримхэй дайн, Европын аюулгүй байдалай асуудал оролсоно.

Вьетнам арадта эсэргүү Америкын хэһэн эзэрхэг түримхэй доботолго болюулагдаха ёһотой гэһэн хараа бодол манай хэлбэришэгүй зорилго болоно. Вьетнамай асуудал болбол ДРВ-гай правительствын, Урда Вьетнамай Сүлөөрэлгын национальна фронтын хуулита эрилтэнүүдэй үндэһөөр шиидхэгдэхэ ёһотой.

Вьетнамда Америкын империализмын ехэхэн хохидолдо орожо байһан баримта мүнөө бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ болоһо байна. Энэ ороной арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлые түргэнөөр, хүнгэхэнөөр дараха гэһэн тэрэнэй түсэб бута һүрөө.

Вьетнамай патриодуудай ниитэ баатаршалгаар, тэдэнэй тэмсэлдэ улам ехэ дэмжэлгэ хүргэжэ байһан социалис лагериин, хүдэлмэришэнэй, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй, газар дэлхэй дээрэхи бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй ургажа байһан дэмжэлгээр энэ бутэшэгүй түсэб бута һүрөө.

Америкын эзэмдэгшэд хүнгэхэн илалтын орондо улам ехэ гарза хохидолтой, үни удаан сагай, үрэ дүнгүй дай хэхэ баатай болоо. Тиихэдэ вьетнам арадта эсэргүү хэжэ байһан тэдэнэй зэрлиг аашанууд дэлхэй дээрэ США-е улам бүри амяарлагдан гарзатаха ябадалда хүргөө.

Вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэлгын хүдэлөөн бүхы дэлхэй дээрэ ургажа, үргэдэжэ байна. Баатар Вьетнамые дэмжэжэ, империализмда эсэргүү нэгэдэмэл фронт байгуулхын тула, тэрэнэй бүри нүлөө ехэтэй, эдэбхитэй болохынь тула биднэр бүхы хүсөөрөө оролдохобди.

Баатар вьетнам арадтай совет хүнүүд аха дүү хани барисаанай, дайшалхы һаналаа нэгэдэлгын уялаагаар холбоотой юм. Манай орон, бусад социалис оронууд вьетнам арадай үнэн зүб тэмсэлдэ шухала хэрэгтэй туһаламжые хүргэнэ, мүн бүри ехээр хүргэдэг болохо.

Манай туһаламжа олон ондоо юм. Энэ хадаа сэрэгэй болон экономическа туһаламжа, энэ хадаа вьетнам аха дүүнэртэ эдэбхитэй политическэ дэмжэлгэ хүргэлгэ болоно. Баатар вьетнам арадай илалтые түргэдхэхын тула биднэр шэнэ хэмжээнүүдые абанабди, шэнэ хүсэл оролдолгонуудые гарганабди. Тиин вьетнам арад заатагүй илалта түйлаха гэжэ биднэр батаар этигэнэбди, нүхэдүүд!

Европодо манай гадаадын политикын бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд тухай нүхэр Брежнев тогтоно. Дэлхэйн энэ хубидахи оршон байдал ехэхэн аюултай юм гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Нэн түрүүн Баруун Германиин милитаристнуудай үһөө хяһаагаа абаха гэһэн эрмэлзэлгэ тухай, США-гай туһаламжаар ядерна зэбсэгтэй болохо гэһэн тэдэнэй эдэбхитэй һэдэлгэ тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Америкын, Баруун Германиин империалистнуудай политика Европые бэе бэедээ эсэргүүсэн байдаг сэрэгэй бүлэглэлнүүд болгон таһалан хубаагаа, тэрэниие хюдалгын буу зэбсэгэй түйлай ехэ уута болгоо, дэлхэйн дайнай түймэр заатагүй һужэрөөхэ дайнай гуламтын бии болохо аюулые тохёолдуулаа.

Эгээл тиимэ дээрэһээ Европын хэрэгтэ үндэһэн хубилалта түйлаханиинь шухала байна. Имагтал иимэ зорилгоор Европодохи оршон байдалые үндэһөөрнь һайжаруулха хэрэгтэ, Европые сэрэгэй бүлэглэлнүүд болгон хубаарилгые усадхалгада, Европын бүхы гүрэнүүдэй амгалан ёһоор, бэе бэедээ ашатай туһатайгаар харилсан байха хэрэгые гуримшуулха ябадалда шэглүүлэгдэһэн дурадхалнуудые оруулаабди.

Һүүлэй 50 жэлэй туршада дэлхэйн хоёр дайнай үүдхэгдэжэ дэлгэрһэн Европо эб найрамдалай, хамтын аюулгүй байдалай түби газар болохо ёһотой. Энэл даа Советскэ Союзай, бусад социалис гүрэнүүдэй дурадхалнуудай уг удхань.

Энэ зорилгые дүүргэгдэмээр гэжэ биднэр тоолонобди. Баруун Европодо һүүлэй сагта Европын арадуудай национальна аша туһын түлөө оролдолгоор баадхагдаһан һайн шэглэлнүүд бүри ехэ хүсэтэйгөөр бэедээ харгы гаргажа байна. Баруун Европын хэдэ хэдэн оронуудтай байгуулагдаһан манай харилсаануудта таарамжатай хубилалтануудай болоһо байһые ханангяар тэмдэглэжэ болоно.

Энэ хадаа нэн түрүүн Францида хабаатай. Энэ ороной арадтай манай орон хани барисаанай, хани харилсаануудай заншалта холбоо барисаатай юм. Совет-француз харилсаануудые саашадань хүгжөөлгэ Европын аюулгүй байдалые, хани харилсаае бэхижүүлхэ харгы замаар бодотоор дабшахын тулада һайн эрхэ байдал байгуулгада туһалха байгаа.

Тэрэшэлэн Италитай манай харилсаанууд һайжаржа байна. Финляндитай, Швецитэй, Данитай, бусад хэдэ хэдэн гүрэнүүдтэй манай холбоо барисаан һайнаар хүгжэнэ.

Вьетнамда Америкын эзэрхэг түримхэй доботолгые болюулга, Европодохи аюулгүйн байдалые хангалга—эдэ шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэлгэ дэлхэйн бүхы байдалые хубилгажа, бүхы дэлхэйн арадуудта шухала бусад зорилгонуудые түйлаха хэрэгыень хүнгэдхэхэ байгаа. Тэдэнэй тоодо буу зэбсэг дараалтайгаар гаргалгые болюулха, ядерна буу зэбсэгые тараахагүй, бүгэдэ ниитээрээ хиналта доро буу зэбсэг хуряаха гэхэ мэтэ зорилгонууд ороно.

Нүхэдүүд, Советскэ Союзай уласхоорондын байдал бата бэхи гэжэ дүнлэн хэлэжэ болоно. Манай Эхэ ороной нэрэ хүндэ ехэ, бүхы дэлхэй дээрэ тэрэнэй нүлөөн ехэ. Биднэртэ һайн, үнэн сэхэ нүхэдүүд олон—социализмын оронуудай аха дүүгэй союз бэхижэнэ, бүхы дэлхэй дээрэхи революционно, түрүү хүсэнүүдтэй байгуулагдаһан манай хани барисаан, һаналаа нэгэдэлгэ улам гүнзэгы болоһо байна. Бүхы түби газарнуудай арадууд Советскэ Союзые бүгэдэ нииитын эб найрамдалай найдамтай түшэг тулгуури гэжэ харана.

Советскэ Союзай Коммунис парти, манай Совет гүрэн Ленинэй хараа шугамаар бата ябана. Биднэр саашадаашье энэ хараа шугамаар оролдосотойгоор ябахабди, тиихэдээ манай арадай нэгэн һаналтай дэмжэлгэдэ, манай хани нүхэдэй ба союзнигуудай дэмжэлгэдэ, бүхы хүн түрэлтэнэй һайшаалда түшэглэн ябахабди.

Эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө, арадуудай национальна бэеэ даанхай байхын түлөө тэмсэлдэ манай хүсэлэл оролдолгые дэмжэдэг, империализмда эсэргүү, харша юумэндэ, хүсэрхэлгэдэ эсэргүү, бүхы үндэһэ яһатанай эрхэ сүлөөтэйгөөр ажаһуухын түлөө тэмсэлдэ Советскэ Союзай гаргадаг хүсэл оролдолгые дэмжэжэ байдаг арадуудта, правительствануудта биднэр баяр хүргэнэбди.

СССР-эй Верховно Совецэй депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн организацинуудые, энэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн агитаторнууд болон этигэмжэтэ нюурнуудые, нүхэдүүдые нүхэр Брежнев үшөө дахин үнэн зүрхэнһөө амаршалба. Түгэсхэлдөө тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

Нүхэдүүд! Манай орондо Соведүүдэй засаг тогтоогдоһонһоо хойшо 50 жэлэй ойн үдэр хүрэтэр жэлһээ заахан сагай үлөөд байхада, Верховно Совецэй эдэ һунгалтанууд үнгэрхэнь. Октябриин ойе һайндэрлэхэ эгээн һайн арга гэхэдэ, шиидхэгдээгүй зорилгонуудта анхаралаа элсүүлхэ ябадал болоно гэжэ В. И. Ленин маниие һургадаг һэн. Манай хамтын байшан—дэлхэй дээрэ түрүүшээр агууехэ Ленинээр байгуулагдаһан Совет социалис гүрэнэй бүри ехэ хүсэтэй, баян, һалбаран хүгжэдэг байхынь тула манай арадай ажабайдал бүри ехэ баяр баясхалантай, зол жаргалтай болоһо байхын тула манай Соведүүд, партийна болон ниитын бусад организацинууд, бүхы совет хүнүүд арга хүсөөрөө оролдог лэ. Энэ хадаа һайндэртэ эгээн һайн бэлэг болохо бшуу.

(ТАСС).

1925 ОН һЭН. Россин Совет Федеративна Социалис Республикын Бүхэроссин Центральна гүйсэдхэхэ Комитедэй (ВЦИК) гэшүүндэ кандидадаар Сэлэнгын аймагай Тамча нютагай малша буряадай хүбүүн Бадмацырен Будаевич Цоктоев һунгагдаһан юм. Тиихэдэ намайе—загаһашан буряадай хүбүүе ВЦИК-эй гэшүүндэ һунгааһэн.

Гүрэн түрынгөө дээдэ органдо һунгагдаһан буряад хүбүүд ехэ золтой байгаабди: Урдань «буруугай бэлшээриһээ» гараагүй биднэр гүрэнэй хэрэг эрхилэлсэхэ болоходоо арадай засагай ажалша зонойнгоо урда ямар ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай байһаниие ойлгоо бэлэйбди. Тэрэ үе сагые абажа үзэбэл, бэрхэшээлтэйхэн байгаа. Хүдөө нютагуудта хамтын ажал үшөө эхилээдүй, нюдаргашуул, ноёд үшөөл хүсэндөө һэн. Хото, городые абажа үзэбэл, һэргылэн бодхоолгын үе. Гүрэнэй предприятинууд гэхэ юумэн үгы тооной.

Иимэ эрхэ байдалда арад зоноор һунгагдаһан Зүблэлтэ засагай захиргаанай үмэнэ орёо бэрхэ, хүндэтэйшье зорилгонууд табигдаһан байна. Нэн түрүүндэ холын хүдөө нютагуудаар Совет засаг тогтоон бэхижүүлхэ, тэрэнэй дайсадтай тэмсэхэ, ажалшан арад зониие хамтын ажалда эмхидхэхэ гэхэ мэтэ Соведүүдэй урда байһан ажал хэрэгые бултыень тоолохонь бэрхэтэй.

Тиибэ яабашье арад зоноор һунгагдажа, Зүблэлтэ засагай жолоо барилсажа ябаһан һунгамалнууд Коммунис партиин хүтэлбэри доро эдэ бэрхэшээлнүүдые дабажа, социализмын үндэһэ һуури табиха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсаһан байха.

Мүнөөмнай 1966 он — шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэл. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын болоһон жэл. Мүнөөдэр—СССР-эй Верховно Совецэй һунгуулиин үдэр. 1925 онһоо хойшо 41 жэл үнгэржэ байна. Совет республикын дээдэ зургаанда ямар нүхэдөө һунгажа байна гэээшэбибди? Нэгэ хоёройнь нэрэ дурдалтай.

Үнөөхи Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Жамсо Бальжинимаевич Ванкеев, Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь Борис Захарович Поздеев, Зэдын аймагай Оёорой совхозой механизатор Гонгор Дылыкович Машеев, Хяагтын совхозой хонишон Бадмацу Жамсарановна Тодорхоева болон бусад.

Арад зоной дундаһаа урган гараһан нүхэдүүд. Арадай засаг эдэ нүхэдэй гарта барюулагдахань бшуу.

Эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэхэ үдэртэ манай орон дотор, тэрэ тоодо республикадамнайшье болоһон ехэ хубилалтануудые обёорон хараха дурадан хүрэнэ. Мүнөө минии һуужа байһан Улаан-Үдын Октябрьска районииешье абаад үзэе. 1925 ондо ой модон байһан газар танигдашагүй болотороо хубилаа. Ороной зүүн зүгтэ эгээн томо мяхаконсервын комбинат, дайнай хойто тээхи табан жэлдэ болоһон нарин сэмбын фабрика, долоон жэлэй туршада ашаглалгада үгтэһэн нооһо угаадаг фабрика, гэр барилгын комбинат, асфальтбетонно завод. Улаан-Үдын Черемушка гэжэ нэрлэгдэдэг Терешковагай гудамжаар бодоһон байрын томо томо гэрнүүд. Мебельнэ, модо болбосоруулгын комбинат, Серовой нэрэмжэтэ фабрика, Горькиин нэрэмжэтэ хүдэлмэришэнэй тосхон болон бусадые бултыень нэрлэхэнь бэрхэтэй.

Эдэ бүгэдэ арадай засагай оролдолгын ашаар бүтэһэн, бодоһон байна. Мүнөөдэр Совет засагайнгаа дээдэ зургаанда эрхимүүдээ һунгажа байхадаа, арад зоной ажана байдал улам һайжарха, манай ороной экономико болон соёл культура улам хүгжэхэ гэжэ ехээр найданабди. Энээнэй түлөө манай һунгамалнууд эрдэм бэлигээ, хүсэ шадалаа гаргаха бэзэ гэжэ этигэнэбди. Этигэхэшье ёһотойбди.

Коммунис партиин хүтэлбэри доро хүгжэн бэхижэһэн арадай засаг арад зондоо хүндэтэй, тэдэнэй этигэл найдабарида хүртэнхэй ха юм. Энээн тушаа гаршэ баримтануудые олоор дурдаһанай хэрэггүй. Нютагай гү, али районно Соведүүдые, республикын болон Советскэ Союзай Верховно Соведые хаража үзэхэдэ али бэлоно. Депутадуудаар гансахан коммунистнууд бэшэ, мүн партийнабэшэ нүхэдүүд, хүдэлмэришэд, колхознигууд, манай хүндэтэ эхэнэрнүүд һунгагдадаг. Хаана ямар капиталис гүрэндэ юрын хүдэлмэришэнэй засагай дээдэ зургаанда һунгагдаад байһаниие олохобта? Имагтал манай гүрэндэ, социалис оронуудта юрын хүдэлмэришэн гү, али ехэ тушаалтад гэжэ илгалта байхагүйл.

АЖАЛШАДАЙ ЗАСАГ

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури урган далайсатайгаар байгуулжа байһан, КПСС-эй XXIII съезд дээрэ баталагдаһан табан жэлэй түсэбүүд тушаа Директивэнүүдэй бэелүүлэгдэжэ эхилһэн оршон байдалда СССР-эй Верховно Совецэй һунгалта үнгэржэ байна. Депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө дуугаа үгэхэдөө, гэрэлтэ һайхан коммунизмын илалтын түлөө, манай түрэл Коммунис партиин сэсэн мэргэн политикын түлөө дуугаа үгэнэбди.

И. ЧЕНКИРОВ,
1920 онһоо КПСС-эй гэшүүн.
Улаан-Үдэ.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

Бадмацу Жамцарановна ТОДОРХОЕВА — Хяагтын совхозой хонишон, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Хяагтын 523-дахи округһоо һунгагдана.

Дмитрий Федорович АЛЕКСЕЕВ— Забайкалиин сэрэгэй округой командалагша, Национальностьнуудай Советдэ һунгаха Түнхэнэй 524-дэхи округһоо һунгагдана.

ЭГЭЭ ТҮРҮҮШЫНХЕЭ

Һунгуули... Арбан найма наһан... Энэмнай миин лэ хооһон шашалдаан бэшэ, оёорһоо гүнзэгы удхатай үгэ бшуу. «Һунгуули» гэһэн үгые балшар бага ябахадаа дуулаашье һаа, удхыень ойлгоогүй ябааб. Мал ажал дээрэ хүдэлдэг эхэ эсэгэ хоерни һунгалтын үдэрэй дүтэлхэдэ нээл тиимэ хүхюутэй, яахадаа, юунэй түлөө һунгалта болодог бэ гэжэ аляа хүхюу маанадтаа ойлгуулхые үнэн зүрхэнһөө оролдогшо бэлэй.

Тээд мүнөө?.. Арбан найма наһан дээрээ эгээ түрүүшынхеэ арад зонойнгоо эрхимэй эрхим хүбүүдэй түлөө дуугаа үгэхөө байхадаа одоошье омогорхохо дүүрэн эрхэтэй хүн болооб гэжэ баярлаха ушартайб. «Хүлөө дүрөөдэ, гараа ганзагада» хүргэхымни тула гэртэхимни, арад зомни һаналаа табиһан, арга шадал соогоо оролдоһон шуу. Тэрэ хайрыень нэрэ хүндэтэйгөөр харюулха шадалтайб. Ушар тиимэһээ эрхимэй эрхим хүнүүдэйнгээ түлөө бултадаа нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэхэбди.

Арбан найма наһан... Эхэ, эсэгэмнишье, дахуулжа ябаха зургаан дүүнэрнишье намдаа мүнөө найдана. Найдангүй яахаб. Бишье жаахан ябааб. Эдир ленинецын улаан галстук зүүжэ ябаха үедөө мүн лэ баһа дүүнэртээ адли һунгуулиин урнын хажууда зогсоо бэлэйб. Мүнөө?.. Мүнөө би өөрөө гоёхон үнгэтэй бюллетенээ тэрээ уруу аргааханаар хэхэб.

Сугтаа ажаллажа, һуралсажа байһан нүхэдни намайгаа иигэжэ амаршалаа бэлэй: «Хүндэтэ манай Елена. Эгээ түрүүшынхеэ дуугаа үгэхэшни, эгээ түрүүшынхеэ һунгуулиин урна уруу бюллатень табихашни. Энэ үдэрөөршни үнэн зүрхэнһөө амаршалан, һургуулидаа, ажалдаашье амжалти түйлан, хүхюу согтой ябахыешни юрөөнэбди».

Ажал, һургуули... Тальцы тосхоной үхибүүдэй яслида ажалладагби. Дүүнэрни үшөө бишыхан. Тэдэнээ ажабайдалай харгыда оруулалсаха ёһотойб. Энэнһээ болоһо һургууляа хаяагүйб. Харин үдэрынь ажаллаад, үдэшэниинь һураха гэжэ шиидээ һэм. Мүнөө би Улаан-Үдын № 1 үдэшын һургуулиин 11-дэхи класс дүүргэхэеэ байнаб.

Саашадаа?.. Болбосоролой аттестат абаад, хүдөө нютагаа бусажа, мал ажал дээрэ ажаллаха хүсэлэнтэйб. Тиигээд дээдэ һургуулида ороно аабзаб. Этигэл найдабаритайгаар, зорилго ехэтэйгээр оролдоһон хүн өөрынгөө хүсэлые заатагүй бэелүүлдэг юм. Бишье энээндэ этигэнэб.

Арбан найма наһан... Һунгуули... Июниин 12-ой үдэр эгээ түрүүшынхеэ эрхимэй эрхим хүнүүдэй түлөө дуугаа үгэхөө байһан сасуутанаа үнэн зүрхэнһөө амаршалан, һургуулидашье, ажалдаашье амжалтатай ябаа лэ гэжэ юрөөхэ байнаб.

Е. ПРОКОПЬЕВА,
Тальцы тосхоной үхибүүдэй яслиин хүдэлмэришэн.

ЗОЛ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ ҺУНГАНАБДИ

ПУБЛИЦИСТИКЭ

АЖАЛША ХҮН

ХААНАБ даа хухы донгодоно, ши шагнанаш. Нажар сагай ерэhэндэ урмашан, эбхэрэн долгилhон ногоон дайдаяа эрьен байжа, сэдьхэлээ доhолгон зогсоноош. Машинанууд, хүнүүд, шубууд—нюдэнэйш урдуур хүдэлжэл, үнгэржэл байна. Ута үдэрэйнгөө ажал хэхэеэ наран бултайба. Шишье баhал ажал тээшээ яарабаш. Ажабайдалай сохисо мэдэрэн, алас холын үдэрнүүдэйнгээ хирэгүй hайханда, ерээдүйнгөө гэрэлтэйдэ баясашанхай, энэ үдэр Эхэ оронойнгоо хүгжэлтэдэ өөрынгөө багахан хубитые оруулхаяа hайса ойлгонхой гэшхэлнэш, ажалша хүдэр хүн.

Ажалша хүдэр хүн! Шам тухайгаа би симфони зохёогооб, шам тухайгаа поэмэшье бэшээб, шам тухайгаа дуушье таарууллаад, аялгалаад үзөөб, теэд бэшэндэ хэды hайшаагдабашье, өөрым hанаанда таараагүй. Шинии ажалые, шинии сэдьхэлые шанжэн магтаха гээшэ хэлэшэгүй хүшэр хүндэ байбал. Дэлхэйн нюрган дээрэ, ши, үндэр hаруул ордон городуудые үндылгөөш, hара наран тээшэ hаадаг номоёо дэлижэ, зэдэлүүрхэн зэбэнүүдээ ниидхүүлээш, ши, түрэ найр хэжэ, түбхинэhэн хоёр залуухан үрэнэрэйнгөө хуби заяанда атаархан, хонгор гэрэ хаhаяа дурдан, дуу дуулан hуугааш.

Ажалша хүдэр хүн! Аса наашань гараа—альганшни холонхой, шэрүүн, сэдьхэлшни сэбэр арюун. Шамтай би хаанаш ябахаhаа татагасахагүйб! Этигэлни шамдаа иимэ ехэл, ажалша хүдэр хүн!

«Далайн саадахи арад зон зоболон тамын нүхэн соо зандаа, тингэбэшье эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө үдэр бүри эсэшэгүйгөөр тэмсэнэ», —гэжэ дуулахадаа, зүрхэндөө тон дүтэ абадаг ха юмши даа,—ажалша хүдэр хүн!

«Бүхы дэлхэйн пролетаринар, нэгэдэгты!»—гэhэн уряа нюдэнэйш бүрхэгы сэлмээдэг. Энэ туг доро яhан бүриин арад зон арюун үглөө бүхэнөө угтадаг. Эсэсэймнай хүсэл энэл даа гээд мэдэдэгши, ажалша хүдэр хүн!

ЗОЛ ЖАРГАЛ гээшэ юун бэ? гэhэн асуудалда үни хада харюу олоош: эрхэ сүлөө, амгалан тайбан байдал, ажал гэжэ ойлгоош. Эхэ ороншни холын оронуудаар айлшалжа ерэхыеш альгээдэг. Хүдэлмэришэ зоной хүлhэнэй гаратар мүлжэжэ байhан Америкээр hаяхан ябажа ерээ хамнайш. Олон тоото ном соо уншаhан юумэеэ хоёр нюдөөрөө хаража этигээш. Этэгээд зайсад гээшэмнай сададаггүй байна бээ? Эд гөөрнин түлөө ямарш хүнэй шуhа мяха hорохоор бэлэн бээ?

«Вьетнамтай дай хэхэгүйбди!» —гээд үнэн сэхэ хүнүүдэйнь хабшуу уйтан үйлсэ гудамжануудта гаража хашхаралдахыень дуулааш. Хоёр ондоо хүсэнэй харша мүргэлдөөе харааш. Баатарлиг Вьетнамай арадай эгэришэгүйгөөр тэмсэжэ байхыень харахадаа, гартаа буу барижа, газар уhаяа галзуу нохос фашистнуудhаа хамгаалhанаа hанааш. «Хэзээшье үнэн хэрэг илаха, үhөө хороёо абахат; илалтаяа улам дүтэлүүлэн, эрэлхэгээр тэмсэгты! Эмэмнай мүнхэ ниилээтэй!»—гэжэ шэбшээш.

Хоёр ангиин хүсэнэй харшалдаата үедэ hуухадаа, харюусалгынгаа хэмгүй ехые мэдэнэ ха юмши даа. Бодото байдалhаа хулжажа таарахагүй жэжэхэн аяг зан гарган, өөрынгөө бөе тойруулаа hаамнай, үрэ hадаhамнай алдууемнай яашье хүлисэхэгүйл. Буурал толгойтой болоторoo, ами наhанайнгаа hүүлшын саг хүрэтэр багша Ленинэйнгээ олгоhон жаргалай түлхюурые нангин сэхээр барижа, тандаа дамжуулхаб гэhэн шахаа тангаригаа арюунаар абажа ябадагши.

Орон бүхэнөөр ябажа, ажалша хүдэр хүнүүдтэй золгоош. Нюур шарайгаараа тэдэ ондоонуудшье бол, бодол сэдьхэлээрээ нэгэн байгаа. Нэгэн hайхан эрмэлзэл гээшэ юунhээшье хүсэтэй, юунhээшье hайхан ха юм даа. «Ганса сусал гал болохогүй, ганса хүн хүн болохогүй» гэжэ буряад арадни зүб лэ хэлсэдэг лэ даа. Минишье багахан яhатан hаналаа нэгэдэн, hаруул үндэр тээшэ эрмэлзэнэл.

ЮРӨӨГЭЙ талын шэмэг, үрэжэлтэ хүрьhэнhөөнь бадаран гараhан сэсэг, арадай hэшхэл гүүлэhэн ажалша хүдэр хүбүүнтэйнь уулзажа гарааб. Халзан малаан толгойтой, хёрхо хурса нюдэтэй, хүдэр үндэр бэетэй, булгилан гараhан эршэ зоригтой энэ хүн тухай олон дахин дууладаг байгааб. Олон жэл соо хэhэн ажалайнь үрэ дүнгые согсолон харан ябахадаа, үшөө ехэ этигэл түрөөб. Тэрэ хүн намтай удааншье хөөрэлдөөгүй, ажалдаа яаража ошоо. Үдэр hүнигүй ябажал байдаг энэ хүнтэй удаан хүүр дэлгэхыншье аргагүй. Теэдшье хэhэн ажалынь нюдэнэйш урда ха юм даа. Олон үгэдэ олзогүй—зүб лэ гээшэ ха. Хүн—хэhэн ажалаараа. Энэмнай хэн бэ гэжэ хэлэжэ үридөөгүйдэм, таанар Жамсо Ванкеевые үни танаяд, үшөө юун гэгшэ ааб гэжэ хүлеэнэ ёhотойт. Энэ хүнэй нютагаар ябажа ерэхэдээл, ажалша гарайнь оньhые ойлгохот. Юрөө нютаг руу зурыhан харгы олон хүнине даллажа байдаг. Тэндэхи зон тэрэнине «hэшхэлнай» гэжэ эгээл зүб нэрлээ. Арад түмэмнай дээдэ засаг түрэдөө эгээл зүб hунгахань, ажалша хүдэр хүбүүгээ.

Ажалаа дүүргээд, оперо, балетэй театрта аалихан гэшхэлжэ оробоб. Угалза хээгээр гоёогдоhон үндэр hайхан ордон соо унаган буряадайм уран дуунай аялгын зэдэлхэдэ, нугархай уян бэетэй, хүнгэн солбон хүлнүүдтэй, бадмахан сэсэгтэл, басаган гаража, даляа дэбин ниидэнэ, оршон тойроние шэртэн, омог бодол халяажа, дэбхэншээн эрьелдэнэ. Хүн бүхэнэй сэдьхэлэй утаhа татажа, хангай нютагаараа сэнгэн ябанаш, басаган. Шамайгаа харахадаа сэдьхэлээ доhолонгүй байжа болохогүйл. «Хун шубуун» юм гээд шамайе хүнүүд хөөрэлдэнэ. «Хун шубуун ха юмши даа» гэжэ бишье түгэс этигэбэб. Хүдөө нютагhаа ерэhэн зон «Хун шубуугаа» харангүй яажа hөөргөө бусахабибди даа гэлсэнэ.

Концертын hүүлээр ажалладаг таhаг соонь орожо, ажалша басаганайнгаа гарыень адхажа амаршалбаб. Юрын лэ буряад басаган намтай хөөрэлдэнэ. Үндэр ендэр дээрэ гарахадаа хубилжа, «Хун шубуун» болодог басаган гэхын аргагүй. Иимэл даа манай юрын ажалша зон гэжэ омогорхоном.

«СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар СССР-эй арадай артистка Лариса Сахьянова дэбжүүлэгдээ»—гэжэ радиогоор соносхоходонь, бахархан баяссаа бэлэйб. Арадайнгаа нюдэнэй сэсэгы болоhон басагаар омогорхоншьегүй яалайб даа.

Гадаашаа гарабаб. Үглөөгүүр. Эхэ оронойм үглөөгүүр. Радиогоор гимнын аялга зэдэлнэ. Сүлөөтэ дуунинь арад түмэнэй зүрхэн соо уяхгатана. Минии зосоо Эхэ оронойнгоо хүгжэм тухай бодол, мүрнүүд түрэнэ.

Ажалша хүдэр хүнэй зохёоhон сүлөөтэ хүгжэм шагнахадаа амгалан байхын аргагүйл.

Энэ хүгжэмэй аялга доро түрүү, ажалша бэрхэ хүбүүдтээ дуугаа үгэдэгби.

Хүгжэм зэдэлнэ, хүгжэм—
Хүн тухай, хүсэл тухай
хүгжэм.
Хүрьhэтэ дэлхэйн үбсүүн
дээгүүр далитажа,
Хизааргүй огторгой өөдэ
хүгжэhэн хүгжэм.
Хүгжэм зэдэлнэ, хүгжэм —
Хүн түрэлтэнэй hүлдэ
болоhон хүгжэм.
Кубын хүдэр,
Вьетнамай баатарлиг
хүбүүдэй
Хүдэлшэгүй туг болоhон—
Эхэ оронойм хүгжэм.
Энэ хүгжэмэй аялга доро
Эрхэ сүлөөгөө эдлэжэ,
Эллин уужам дайдадаа,
Эбтэй hууhан арадтайб.
Энэ хүгжэмэй аялга доро
Энгэрээ сэлиhэн замбуулин
руу
Эрэлхэг зоримтой ниидэhэн
Үнэн баатар хүбүүдтэйб.
Энэ хүгжэмэй аялга доро
Эгүүридэ коммунизм
тогтоожо,
Далай жаргалаа эдлэhэн
Даяа үгы заяатайб.
Энэ хүгжэмэй аялга доро
Эрхим хүндын хүбүүдтээ
Гүн бодолhоо дуугаа үгэжэ,
Найрлан ябаха хубитайб.
Хүгжэм зэдэлнэ, хүгжэм
Хүн тухай, хүсэл тухай
хүгжэм.
Хүрьhэтэ дэлхэйн үбсүүн
дээгүүр далитажа,
Хизааргүй огторгой өөдэ
хүгжэhэн хүгшэм!

Цэрэн-Дондог ХАМАЕВ.

ҺУНГАЛТАҺАА ҺУНГАЛТА ХҮРЭТЭР

УЛАН НЮТАГАЙМНАЙ ХҮГЖЭЛТЭ

БАРГАЖАНАЙ аймагай Уланай сомоной газар дайда үргэн дэлгэр. Буряад оронноймнай алишье нютаг нугадал адли орьёл үндэр хадануудтай, сэбэр тунгалаг гол горхонуудтай, үндэр баян ургаса ургэдэг үргэн талаан тарялантай, тобир тарган табан хошуу малтай, тангаршаалдан үдэхэ дэлюун hайхан бэлшээри, халалантай — иимэ үлзы хутаг оршоhон нютаг. Эндэ Улан, Улюкчикан, Яригта, Хилгана, Борогол гэhэн табан томохон hуурин газарнуудые нэгэдүүлhэн XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз түбхинэнхэй. Олон ондоо hалбаритай тон ехэ ажахы. Ажахынь жэлhээ жэлдэ улам хүгжэнэ.

Али бүхы баялигые арьбан элбэгээр бии болгогшод, ажахы, соёл гэгээрэл хүгжөөгшэд олон. Ажалша хүнүүдэйл гараар, оюун бодолоорнь, эдэбхи үүсхэлээрнь хамаг юумэн бүтээгдэнэ. Коммунизм байгуулжа байгаа совет хүнүүдые Коммунис парти, Совет правительство энэ ехэ зохёон байгуулхы ажал хүдэлмэридэ зоригжуулна.

СССР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Соведэй hунгалтаhаа хойшо мүнөө болохоёо байгаа долоодохи зарлалай hунгалта хүрэтэр үнгэрhэн дүрбэн жэлэй турша соо Улан нютагта болоhон олон хубилалта, хүгжэлтэ тухай тобшохоноор хөөрэхые хүсэнэб.

Уланай сомондо гансахан лэ колхоз бии. Ажалшаднай КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжон, СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтые ажал хүдэлмэриин шэнэ амжалтануудаар угтажа байна.

Һүүлэй дүрбэн жэл дотор ниитынгээ ажахые, соёл культурые хүгжөөхэ талаар уланайхидай түйлаhан амжалта тон ехэ.

Хүдөө ажахын гол продукцинуудые абалгаар — 1962 ондо орооhо таряа 36.707 центнер, hү 9.522 центнер үйлэдбэрилhэн байбал, үнгэрэгшэ 1965 ондо 50 мянган центнер шахуу таряан, 11.30 центнер hүн абтаа. Тиихэдэ мяха, үндэгэ, нооhо абалга тус бүридөө 1,5—2 дахин ехэ болоо. Мүн малай тоо толгой нилээд олошороо. Энээнине малай төл абалгаар харуулбал: 1962 ондо хурьгад — 6.165, тугал — 1.237 толгой абтаhан hаа, энэ жэлдэ 7.801 хурьган, 1.570 тугал түлжүүлэгдэбэ.

Барилгын талаар абажа үзэхэдэ, урдын Улан сомон танигдашагүй болонхой. Колхознитуудай өөhэдынь бариhан олон томо шэнэ гэрнүүдhээ гадна, энэ үе соо ниитын, соёл гэгээрэлэй барилтанууд үргэн далайсатайгаар ябуулагдаа. Малшад, механизаторнууд болон мэргэжэлтэдтэ зорюулагдан, туд бүри гурбан айлай байратай 13, хоёр алай—9 шэнэ гэрнүүд баригдаа. Тиихэдэ долоон бани, гурбан культбаза, 25 оротой больница, фельдшерскэ пункт, эхэнэрэй нарайлалгын гэр, томо гэгшын дунда hургуули, найман жэлэй болон эхин hургуулинууд шэнээр баригдаба. Уланай дунда hургуули, Хилганын 8 жэлэй hургуули, тэндэхи хүдөөгэй клуб, библиотекын байранууд ууралаар дулаасуулагдадаг юм.

Бороголдо 225 хүнэй hууритай шэнэ клуб баригдажа дууhаха ойртонхой. Сомон дотор 8 магазин шэнээр түхеэрэгдээ. Мүн хоёр столово нээгдээ.

Малай байранууд олоор түхеэрэгдэнэ. 500 толгой үхэрэй типовой байра, 450 тугалай, 1000 хурьгадай шэнэ байра. Мүн малай тэжээл буйлуулха 4 кормокухни, таряанай оньhожоруулагдаhан тоог, таряанай склад баригданхай.

Бороголдо, мүн бусадшье газарнуудаар уhалууриин түхеэрэлгэнүүд олоор баригдажа байна.

Байгша ондо колхозой үйлэдбэриин гол участогуудэлектрын элшэ хүсэ хэрэглэдэг, телефоноор холбоо бэрисаатай болохо юм.

Колхозой ажалые оньhожоруулга, шэнэ техникээр зэбсэгжүүлгэ энэ үе соо айхабтар ехэ дэбжэлтэтэй байгаа. Мүнөө колхозой поли дээрэ 48 трактор, 10 комбайн, 40 автомашина болон бусад олон элдэб оньhото техникэ хүдэлнэ.

Соёл культурын болон арадай гэгээрэлэй талаар бүришье гайхамшаг хубилалтанууд болоо. Дүрбэн жэлэй хугасаа — түүхын хубида тоншье богонихон саг ха юм. Теэд энээхэн үнгэрhэн дүрбэн жэлэй эхиндэ Уланай сомон дотор 8 жэлэй ганса, эхин шатын 3 hургуули бии байhан. Тэндэ бүгэдэ 610 хүүгэд hуралсадаг hэн. Мүнөө Уланда 10 жэлэй, Хилганада 8 жэлэй hургуулинууд гурбадахи жэлээ ажаллана. Һурагшадай тоо мянга гаран болоо. Эдэ бүгэдэ тус нютагай колхознигуудай, сомон доторхи предприяти, эмхи зургаануудай ажалшадай үхибүүд. Энэ үе соо багшанарай тоо хоёр дахин олошороо.

Колхозой үйлэдбэриин хүгжэлтэтэй хамта, тэндэ хүдэлхэ мэргэжэлтэд олоор бэлэдхэгдэнэ. XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо хүдөө ажахын дээдэ эрдэмтэй 16 мэргэжэлтэд ажаллана. Эдэнэр хэд бэ гэхэдэ: Г. Бадмаев — эрдэмтэ ветврач, комплексно бригадын бригадир Б. Лубсанов — эрдэмтэ агроном, Б. Будаев — главна ветврач, А. Т. Цыремпилова — главна зоотехник болон бусад. Теэд эдэ дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд бүгэдэ Улан нютагай малшад, таряашадай үрэ хүүгэд байhаниинь бүришье баясамаар.

Нютагай үйлэдбэри, колхозой ажахын хүгжэлтэтэй нэгэн хамта хүдөөгэй ажалшадай олзо доход, байра байдалай хангамжа улам бүри дээшэлнэ. Колзохнигуудай баян дэлгэрээр ажаhуудагыень тэдэнэй шэнээр бариhан уужам hаруул байшан гэрнүүд, эд хэрэгсэлнүүд тодорхойлжо үгэнэ. Жэшээлхэдэ, сомоноймнай ажалшад 1962 ондо 103 радиоприёмник худалдажа абаhан байбал, үнгэрэгшэ жэлдэ —314-ые абаа. Хубсаhа угаадаг машина—таба дахин, мотоцикл — 2 дахин, мебель худалдан абалга мүн хоёр дахин шахуу ехэ болоhон байна. Тиихэдэ газетэ, журнал захидаггүй айл байхагүй. Дунда зэргээр айл бүхэн гурбан хэhэг газетэ, журнал абана.

Сомоной бүхы ажалшад шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб даалгабарине амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө эршэмтэйтээр тэмсэжэ байна.

КПСС-эй XXIII съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ абаhан уялганууд бүрин бэелүүлэгдэhэн юм. Гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэй түсэб бүри нэгэдэхи квартал соо дүүргэгдээ hэн. Мүнөө түсэбhөө гадуур 15 мянга шахуу үндэгэн худалдагдаад байна. Эрхим шубуушад Бүтэд Болотова Балжима Эрдынеева хоёрой оролдолго эндэ ехэ байгаа.

Табан жэлэй түсэбөөр байгша ондо манай колхоз 7.258 хурьга абаха байгаа. Мүнөө 7.973 толгой түлжүүлэгдэбэ. Түрүү хонишод Л. Сангадиевай, Р. Гармаевай, аймагай Соведэй депутат Е. Эрдынеевагай даадаг отарануудай коллективүүд 100 эхэ хонин бүриhөө зуу гаран хурьга абажа түлжүүлээ.

Һү hааляаршье тус колхозой амжалта hайн. Сомоной Соведэй депутат Клара Гармаевагай хүдэлдэг Хилганын үүлтэртэ үнеэдэй гүүртын hаалишад нэгэдэхи кварталайнгаа даалгабарине мартын 8-да дүүргээд, 90 центнер hү түсэбhөө дабуулан гүрэндэ худалдаhан байна. Хоёрдохи кварталайнгаа даалгабари — СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтын үдэр — июниин 12-то —дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Һаалишад Ш. Бадмаева, Д. Нимаева, Ц. Гомбоева, К. Гармаева болон бусад илангаяа hайнаар, үльгэр жэшээ харуулан ажаллана.

Гүрэндэ мяха тушаалгаар колхознай нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб 111 процент дүүргэhэн юм. Мүнөө мал таргалжа байна. Даалгабаряа бэелүүлхэмнай лаб найдамтай.

Механизаторнууд, таряашадай хүдэлмэри яhала амжалтатай. Хабарай тарилга саг соотоо, hайн шанартайгаар хэгдээ. Механизаторнууд В. Бадмаев, Ю. Черных, Д. Раднаев, Д. Очиров, Е. Гомбоева болон бусад газар хахалалга, тарилга дээрэ даабаряа 150 процент хүрэтэр дүүргэжэ ябаа.

Арадай ажахы, соёл культурые хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XXIII съездын хараалhан зорилгонуудые бэелүүлээд байхада, улад зоноймнай ажана байдал бүри тэнюун, улам хангамжатай болохонь дамжаггүй. Энэ зорилгые хүсэлдүүлхын түлөө манай сомоной ажалшад бүхы совет хүнүүдтэй нэгэн адли шармайн оролдожо байна.

СССР-эй Верховно Соведтэ — засаг түрынгөө дээдэ зургаанда арадайнгаа үнэн сэхэ, үндэр ехэ этигэл найдабаритай хүбүүд, басагадые эльгээхын түлөө дуу hаналаа үгэхэдөө, эб найрамдалай, ажалша арад түмэнэй ажана hайхан байдалай түлөө дуугаа үгэнэбди гэжэ hунгагшад бүхэн лаб ойлгоно, этигэнэ.

Г. БАДМАЕВ.
Баргажанай аймагай Уланай сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

ШАЛГАЛТА ЗАХАЛАА

Мүнөө ямаршье институдай корпусто ороболтнай, ном дэбтэр hугабшалhан хүнүүдые харахат. Эдэнэрэй зариманиинь институдта орохын түлөө шалгалта үгэнэ. Нүгөөдүүлынь—hүүлшын курсда hуралсажа ябагшадынь гүрэнэй шалгалта барижа байнхай.

Июниин 1-hээ 10 болотор хэдэн зуугаад хүнүүд институдта заочноор hуралсаха зорилготой, шалгалта үгэжэ эхилбэ.

Һуралсалай энэ жэлдэ 10, 11-дэхи классуудые дүүргэhэн ехэ олон хүбүүд, басагад дээдэ hургуулида шалгалта барижа орохо болоно. Байгша ондо Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдта hурахые хүсэгшэд илангаяа олон.

— Би дүшэ хүрэжэ ябанаб. Табан жэлэй саада тээ түрүүшын шалгалта үгэжэ байхадаа, хэзээ дээдэ hургуули дүүргэхэ бэлэйб гэжэ hанагша hэм. Һургуулида багшалжа байгаад hурахада, саг түргэн ошоно. Хэдэн хоногhоо гүрэнэй шалгалта эхилхэнь,—гээд Чиссаанын найман жэлэй hургуулиин түүхын багша Александр Сагалаев манда хөөрэнэ.

Табадахи курсын физико-математическа, хари хэлэнэй факультедэй студентнэр гүрэнэй шалгалта майн 28-hаа үгэжэ эхилээ. Жэшээлхэдэ, 36, 38-дахи группын студентнэр (физико-хими) гүрэнэй шалгалта бараг үгөө. Тус курсын Алла Головнева, Сэмбэд Эрдынеева, Нэля Найдакова гэгшэд hайн сэгнэлтэтэйгээр гүрэнэй шалгалта бариба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: физико-математическа факультедэй 5-дахи курсын студентнэр физикэ, химеэр гүрэнэй шалгалта үгэжэ байхань харуулагдана. 2. Тус факультедэй 35-дахи группын А. Головнева, С. Эрдынеева, Н. Найдакова гэгшэд шалгалта үгэхын урда тээ.

С. БАЛДУЕВ.

ХИЛЫН СААҺАНАА

Италиин коммунистнууд, комсомолшуудай тоо.

РИМ. (ТАСС). Байгша оной июниин 7-ной байдалаар Италиин Коммунис партиин зэргэдэ 1.541.779 хүн, Италиин коммунис залуушуулай федерацида—174.064 хүн тоологдожо байба.

Сири-Египедэй хамтын коммюнике

ДАМАСК. (ТАСС). Каирта болоhон хоёр талын хэлсээнэй дүн тухай, Сириин Араб Республикын ба Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын хоорондохи худалдаа наймаанай, түлөөhэнэй хэлсээ баталhан тухай сири-египедэй хамтын коммюнике Дамаскын радиогоор дамжуулагдаа.

Хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаанай хэмжээн 1961 онойхиhоо хоёр дахин ехэ болоо.

Сүлөөгэй түлөө дабшалга үргэлжэлhөөр

НЬЮ-ЙОРК, июниин 10. (ТАСС). «Миссисипиин негрнүүдтэ сүлөө олгохын түлөө Джеймс Мередидэй дабшалга» үргэлжэлhөөр. Энээндэ хабаадагшад үсэгэлдэр Колдуотер хотоhоо гараад, Сенатобида ерэбэ.

Жагсаалда хабаадагшадай тоо улам нэмэнэ. Ороной нютаг бүхэнhөө хэдэн зуугаад хүн— расистнуудай хэрзэгы зэрлиг аашые, засагайхидай далдалалгые эрид буруушааhан үнэн сэхэ американецууд самолёдуудаар Миссисипи ерэнэ. Джэксон хото тээшэ дабшалгые hүрэг олон полициинхид, газетэнүүдэй, радиогой ба телевидениин бүлэг корреспондентнэр үдэшэжэ ябалсана.

Дабшалгада хабаадагшад үшөө 150 гаран миль гаталха юм. Эдэнэр куклуксклановцуудай олооро эшээлдэг районууд соогуур ябажа гараха болоно. Расистнуудай зүгhөө зэрлиг аашануудай дахинаа гаргагдажа болохо байhые мэдээд, харюу үгэхөөр бэлэн байнад. Эдэнэр үнэн зүб хэрэгэй түлөө тэмсэнэ, тиимэhээ бүхы түрүү үзэл бодолтой Америкэ дэмжэн талархана.

Шуурганай хойшолонгууд усадхагдана

ГАВАНА. июниин 10. (ТАСС). Кубын ниислэлэй, хохидолдо ороhон провинцинуудай хэдэн зуугаад мянган ажалшад «Һандарhан бүхы юумэеэ дары hэргээн бодхоохо, ушарhан хохидолнуудые зайсуулха, дахинаа урагшаа дабшаха» уряатайгаар «Альма» гэдэг hүйдхэлтэ шуурганай хойшолонгуудые усадхажа эхилээ.

Пинос остров дээрэ, Гавана ба Пинар-дель-Рио провинцинуудта, мүн ниислэл хотодо 7 час үлүүтэй соо үргэлжэлhэн аюулта шуурган хэдэн хүнэй аминда хоро хүргөө, нилээд ехэ материальна хохидол ушаруулаа. Гаванада хэдэ мянган гэр байранууд, илангаяа хуушан барилганууд hандаргагдаа. Олохон үйлсэ гудамжануудтахи томо модод узуураараа hогно татагдаад, ябахада бэрхэтэй болоhон, электродамжуулгын олохон лини таhалагдаhан байна. Хүдөөгэй районуудтахи үрэ жэмэсэй плантацинууд, овощ ба кукуруза тариhан талмайнууд баhал хохидолдо ороо.

Кубын Коммунис партиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, премьер-министр Фидель Кастро шуурганай замхамсаар, хохидолдо ороhон районуудта ошобо. Бүхы ороной хүсөөр яаралтай хэмжээнүүд абтажа байна.

Кубын ниислэл—Гавана хотодо бүхы юумэн хуушан хэмдээ оронхой.

Ниитын бүхы эмхи зургаанууд, магазинууд, кафенүүд хүдэлнэ.

Бельги НАТО-гой ставкые байлгаха зүбшөөл үгөө

ПАРИЖ. июниин 10. (ТАСС). Мүнөөдөө Парижда байhан НАТО-гой нэгэдхэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Европодохи дээдэ главнокомандованиин ставкые орон дотороо байлгаха зүбшөөл правительствын зүгhөө үгтөө гэжэ мүнөөдэр, кабинедэй заседаниин hүүлээр Бельгиин премьер-министр Поль Ванден Буйнантс мэдүүлбэ.

ГУРБАДАХИ ИЛАЛТА

Юhэдэхи уулзалгаяа үнгэргэhөөр Киселевск городой «Труд» командада айлшалhан манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд талмайн эздые 3:0 тоотойгоор шүүбэ. Энэнь Сибириин городуудаар айлшалжа ябахадаа, эдэнэрэй гурбадахи илалтань болоно. Тиигэжэ «Сэлэнгэ» команда дүн хамтадань 11 очкотой болоо.

Манай футболистнууд удаадахи наадаяа июниин 14-дэ Рубцовскын «Торпедо» командатай үнгэргэхөөр аян замаа саашань үргэлжэлүүлбэ.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэhэнэй ёhоор, республика доторнай сагай уларил иимэ байхаар хүлеэгдэнэ:

Үүлэтэйшэг байжа, зарим газарнуудаар түргэн зуурын бороо, аадар орохо. Дунда зэргээр 21—26 градус, хойто аймагуудта, Байгалай хойто талаар 13—18 градус, Улаан-Үдэдэ hүниндөө 7—9, үдэртөө 22—24 градус дулаан байха.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

«Бултаараа hунгалтада хабаадая!» гэhэн уряа доро газетэ хэблэгдээ.

Нэгэдэхи хуудаhанда: Нэгэн эбтэйгээр» гэhэн түрүү бэшэг. «Арадтаа алба хэхэ—партиин нангин зорилго!» гэhэн гаршаг доро Л. И. Брежневтэй hунгагшадай уулзаhан тухай мэдээсэл, хэлэhэн үгынь эхин; «Буряад ороной ажалай суурян» гэhэн гаршаг доро баярта мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда: нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгын үргэлжэлэл.

Гурбадахи хуудаhанда: нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгын түгэсхэл; Л. Асеевэй «Совет демократиин hайндэр» гэhэн статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: А. Коротаевагай «Хоёр мянган хүнтэй хөөрэлдөөн...» гэhэн корреспонденци. В. Островскиин «Ошурковай почерк» гэhэн корреспонденци; Ц. Дандаровай «Алишье тосхондо ороходо» гэhэн корреспонденци.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

ТЭНЮУН ТАЛЫН ДУРАН

* *

Дээшээ улынэм. үүлэд нүүнэ,
Доошоо бүгтынэм, сэсэгүүд
нэнгэнэ.
Хажуушаа харанам, hэбшээн
үлеэнэ.
Гэдэргээ эрьенэм, гэнэн багым
алдууш байна.
Урагшаа шэртэнэм, үнэн замдам
тэмсэл хүлеэнэ.

* *

* *

Зунай hарын сэсэгни,
Зулгы талын басагахан,
Зүүнэй түрэл нютагтайм
Зүрхыемни утаhадаалши,
Татаhан тэрэ утаhаяа
Таhалжа бүүхэн орхёорой,
Оршолонгоор бусайдаhан
харгыгаа
Огторгойн зүйдэлөөр олоорой.

Б. ЗОДБОЕВ.

* * *

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н04445. Зак. № 494.